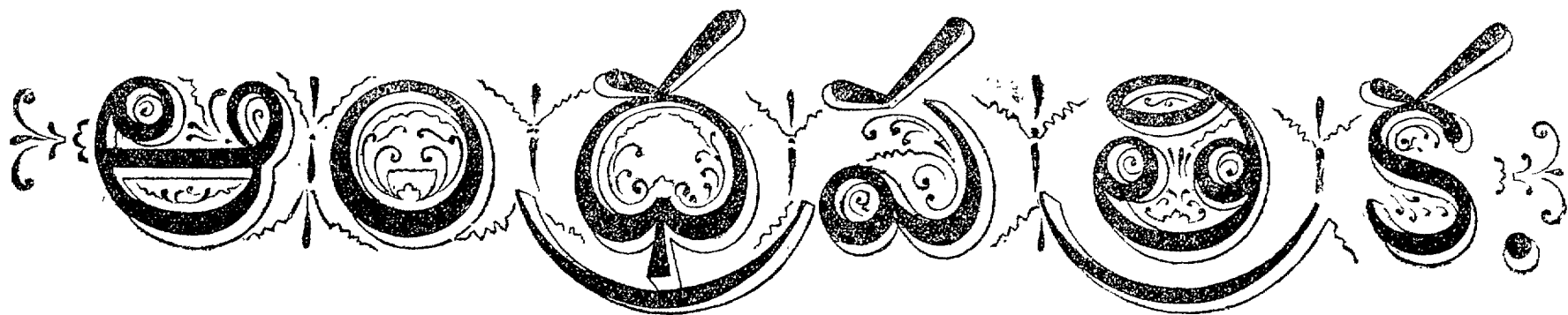

విడి పత్రిక 1-30-1-6

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

310624 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

చెన్నపట్టణము 1923 వ సం॥ మే నెల 17-వ తేది గురువారము

No. 40

సంపుటము ౧౦

ఈ పత్రికలో నామ సంవత్సరము, ఆంధ్ర శ్రావణమాస శుక్ల ద్వితీయ ౨.

సంచిక ౪౦

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము, అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయముగలది. ఇది ముందులవలన మోషముగలుగను. పంచభావచీటిని చూచికొనిన మోషముగలుగకు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను విరివిగా ఉపయోగింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 శంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మార్షల్స్ పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజినులు

తయారుచేయుట కగు వ్యయము తగ్గినందున మా పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజినులను తగ్గదల ధర్మపకారము
యిచ్చుటకు వీలుగనున్నదని మిక్కిలి సంతసముతో తెలుపుచున్నాము.

స్టాకునుండి సరఫరా చేయబడును

ఈదిగువ తెలుపబడినవాటిని స్టాకునుండి సరఫరాచేయుగలము. 6, 8, 12, 14, 16, 20 గజ్జముల పవరు
గలిగినట్టియు మామూలుగా నమర్చబడు మేలైన పరికరములు గలిగినదియు సరఫరా చేయబడును.

మార్షల్స్ పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజినులు హిందూదేశమందు అంతటను ఉపయోగించబడుచున్నది. అవి ఉత్కృష్టమైనవిగాను
ఎక్కువ ఖర్చులేనివిగాను, చాలకాలమువరకు మన్నినదిగాను యున్నవి.

పిండిచేయుటకు, పొట్టు విడదీయుటకు, పంపుచేయుటకు, పైలు డ్రైవింగుకులేగినది. మిణియు కంట్లాక్టుదారులకు, కట్టడములు
కట్టువారికి మిక్కిలి ఉపయోగము చిత్రవిచిత్రపు జాబితాకు నేడే వాయుడు. మీకు కావలసిన ఎంజినుగురించి గాని
లేక స్టాండునుగురించి గాని మంచి ప్రవీణులు సలహానిచ్చెదరు. సలహాకుగాను కట్నమేమియు నివ్వ నవసరములేదు.

Marshall, Sons & Co., India, Ltd.

Engineers.

9, Second Line Beach, MADRAS.

and at

COIMBATORE, TANJORE.

CALCUTTA, BOMBAY, LAHORE, BEZWADA.

వేలము అమ్మకము

గతించిన మర్ మహమ్మదుపురం ఎట్టేటు ప్రొప్రైటరు రాజా ఏ. వి. జగ్గరావుగారి ఆస్తులు విశాఖపట్టణము డాబాలోటలందు 28-5-1923 తేది సోమవారము బహిరంగ వేలమువేసి విక్రయించబడును.

(1) హామీపై ఆయిల్ ఎంజను 24 హె. పి. డి క్రొత్తది. అన్నియు పూర్తిగా గలది.

(2) ఒక డ్రైనామో అమ్మకము వరతులు.

(2) (1) ఉదయము 8 గంటలకు అమ్మకమును ప్రారంభించి సరియైన ధర వచ్చునంతవరకు వేలము వేయబడును.

(2) ప్రతి వాటాదారుడు రూ 100 లు ధరా వత్తుక్రింద కట్టవలెను. జయ మొందిన సవాలు దారుని మొత్తము చెల్లించ వలసిన మొత్తము క్రింద జమ కట్టుకొని, జయ మొందిన తతిమ్మ సవాలుదారుల మొత్తము అమ్మకము పూర్తి అయిన తోడనే వాచను చేయబడును.

(3) హెచ్చు మొత్తమునకు పాటపాడిన సవాలు దారుడు తాను ఏలములో పాడినవస్తువుల మొత్తమును పూర్తిగా చెల్లించినసామానులన్నియు తక్షణమే యిచ్చివేయబడును. లేనిచో తక్షణమే 100-కి రు 25 లు వంతున చెల్లించి బాకీ మొత్తమును ఆ తేది మొదలుకొని ఒక వారము దినములలోపల చెల్లించవలెను. అప్రకారము చేయుట తప్పినచో మొదటకట్టిన ధరావత్తు మొత్తము తరువాత 100 కి రు 25 లు చొప్పున కట్టిన సంచకారము (చెల్లించ బడి యుండిన) తిరిగి యివ్వబడును. సదరు రెండు మొత్తములు ఎట్టేటుకు చేర్చుకొనబడును.

(4) ఈ దిగువ చేవ్రాలుచేసినవానికి, హెచ్చు సవాలుదారుని పాటను అంగీకరించుట, వేలము వేయుకాలము, స్థలముమూర్పుట మొదలగువాటికి హక్కు గలదు.

ఏ. వి. భానోజిరావు గార్డియన్,
మర్ మహమ్మదుపురము ఎట్టేటు
ఎట్టేటు ప్రొప్రైటర్కు.

మహాకాళిధనము

దబ్బీ 8 అణాలు, 6 డబ్బీలు రూ 2-8-0

గారికగిరి చెడిపోకండ, గాజుడబ్బీలో వుంచబడి యున్నది. కొంచెము భక్తులు నీళ్లతో చిక్కగాలేపి వెంట్రుకలకు ముట్టతరాచి యెండిచ్చిన యెడల రెండు నిమగ్నములలో ఆవి పుటపుట రాలిపోవును. చర్మమునకు నలుపుగాని మరియే చెడుగాని కల్గును.

రాయల్ పండ్లపాడి

దబ్బీ 3 ఆ 12 డబ్బీలు రూ 2-0-0

పండ్లను యత్యంత తల్లె గాచేసి చిగుళ్లను గట్టివరచును. తీపు, రక్తము, దుర్వాస-పోగట్టును.

చుండులైలము

సీసా 8 అణాలు, పోస్టుఖర్చు 5 అణాలు

నువాసన నూనెలట్లు తలలో చుండు పోనివారికి ఇది చాలా ప్రశస్తమైనది. దీనిని ఆయదార దినములు ఉపయోగింపఁబడిన చుండు నిర్మూలముగా నశించును.

విక్టోరియాడిపో మైలాపూరు, మదరాసు

గాంధీ మహాత్ముడు

ఒక అమెరికన్ ప్రాధనరు అభిప్రాయము

(ఆమెకాలో ఆయోవా ప్రాంతమునందు పోలి టికలు వైస్స ఉపాధ్యాయుడగు డాక్టరు నుద్యోగభోగముగారు మాడరన్ కెవ్యూట్ వ్రాసిన వ్యాసమును ఈదిగువ ప్రకటించుచున్నాము)

ఇటలీదేశమునందున్న గొప్పచరిత్రకారుడగు ప్రాధనరు జి. ఫెరలోగారు ప్రశంసాసన్న మగుచున్నదని రెండునెలల క్రితము అట్లాంటిక్ మంత్రి యను పత్రికయందు వ్రాసియుండిరి. విప్లవములు యత్నములు విరోధాభివ్యుతములను ఆనందించుచున్నవి.

ఈవిషయస్థితిని ఆంధరించుటకు మార్గమున్నదా? భారతీయదేశ గాంధీ గారివద్దనుండి గంభీరమగు ప్రత్యుత్తరమువచ్చుచున్నది. సాత్వికనిరోధమే అద్వితీయమగు సాధ్యము"

కొన్ని వారములకు పూర్వము గాంధీగారిని వారిసంఘమును విరోధాభివ్యుతమునందలి రాజ్యతంత్రజ్ఞులు హేళనముచేయుచుండెడివారలు. పృథ్వికము వారికి అసభ్యవానముకలిగినది. పాశ్చాత్యరాజకీయచరిత్రమునందలి యొకవింత సంఘటనమునలన సాత్వికనిరోధము కేవలము నిస్సారమనియు ఆచరణాయోగ్యము కాలనియు భరింపబడుటలేదు.

నేటిదినము ప్రాన్సువారి వైవిధ్య దౌర్జన్యమును ప్రతిఘటించుటకు వచ్చినపుడు, జర్మనీవారు బిస్మార్క్ గారి తీవ్ర దౌర్జన్యవిధానము నిరాకరించి భారతీయుడగు గాంధీగారి సాత్వికనిరోధవిధానము నవలంబించుచున్నారు. మహాత్ముని ఆసహాయాధ్యయము యొక్క బేర్యవ్యవస్థయు రూపు ప్రాంత్యము నందలి జర్మనీ జాతీయవాదులచే సుప్రార్థముగ నిదర్శింపబడినది వార్తాపత్రికలపల్ల తెలియుచున్నది. అనమానముగ దేశభక్తి ప్రకటించుచు జర్మనులు విదేశీయులకు పనిచేయుట తేక, విదేశీయుల ఉత్తరపుటను అనుసరించుటలేదు. విదేశీయుల కేనిభయమును తోడ్పడుట లేదు.

"వాడివెనక (ఫ్రెంచివారి ఉత్తరపుటను జర్మనులు సంపూర్ణముగ ఉల్లంఘించుచున్నారు. (ఫ్రెంచివైఖరులు అధికారి ముఠాచింతన వైఖర్యమునకు పనిచేయుటమూని, (ఫ్రెంచిఅధికారులు బెల్గియాను ఆఫీసులను స్వాధీనపరచుకొనగానే జర్మనులు బెల్గియాను కంట్రీనించిరి. (ఫ్రెంచివారి ఇంజనీయరులు గనులలో ప్రవేశించగనే పనివారు గనుల నుండి వైకివచ్చిరి. (ఫ్రెంచివారు అధికారము చెలాయించుటకు ప్రయత్నించగనే కస్తూర్బాబికి ఉద్యోగులు తమ కార్యాలయములను పనులను వదలుకొనిరి. ఎచ్చటచూచినను తమ్మునిర్విర్యులుగ నొకప్పుడు పులసాత్వికనిరోధమును (ఫ్రెంచివారు ఎదుర్కొనవలసి వచ్చెను."

1914 వ సంవత్సరమున ప్రపంచమునందు సాటిలేని వైవిధ్యముతో కూడియున్న జర్మనీ, నేటిదినము పరిసంవత్సరములు కూడ ముగియకమునునే సాత్వికనిరోధ విధాన మవలంబించినది. (ఫ్రెంచివారి జిహ్వాకానిని స్పృహముగ కనచర్యలు జర్మనీవారిని యుద్ధమునకు పురిగొల్పుటలేదు. కాని ఒకవింత విషయమును గమనింపవలెను. భారతీయులను హేళన మొనర్చిన విధముననే పాశ్చాత్యులు జర్మనీవారిని పాదపహీనులని నిరసించుటలేదు. ఇంగ్లాండు అమెరికాలయందలి వార్తాపత్రికలు జర్మనీవారి ఆసహాయాధ్యయ భక్తులను అధిగమన ప్రశంసించుచున్నవి. పాశ్చాత్యుల వైఖరి విదేశీయులను అనుబంధముగను నున్నదని కేవల చెప్పకకొరలేదు. తాము తప్పుదారియందున్నామనియు గాంధీమహాత్ముడు సరియగు మార్గము చూపుచున్నాడనియు తెలిసికొనుటకు విరోధాభివ్యుతమునందలి రాజతంత్ర ప్రవీణుల కింకను ఎంతకాలముపట్టునో తెలియజున్నది.

పాశ్చాత్య దేశములందు రాజకీయవిషయము లందు దొంగలచందము వారు కొందరు, గాంధీగారిని అణగారోక్కి వారు స్థాపించిన ఉద్యమములను గలిగిన గౌరవమును తామే పొందవలెననియు చున్నారు. కాని గాంధీగారివై వారు ప్రకటించు అభిప్రాయములు సత్యమునకు విరుద్ధముగ నున్నవి. ఇట్టివారు గాంధీగారి జీవితమును గానివాది సంక్షేపమును గాని చక్కగ చదువలేదనియు (గ్రహించలేదనియు ఉపాసకమని యున్నది. "రాబర్టుబరన్సుగారి గ్రంథములు వ్యభిచారక్రమము ప్రబలునట్లు చేయుటకు తోడ్పడునని వాటిభిప్రాయము. "నేనిగ్రంథములను చదువలేదుగాని వాటిభిప్రాయముని" అని బారిహార్మత్తను ధీకారి ఒకపర్యాజము చెప్పియుండెను. ఇట్టి వారిని బారిహార్మత్తగారితో పోల్చవచ్చును.

సాత్వికనిరోధమునకు అధారముగ నుండవలసిన వైదిక యజును పాశ్చాత్యులు గ్రహించవలెను. ఈసమయమున

సాత్వికనిరోధ చరిత్రమును తెలుపుటకాంక్షను క్షారము మార్చుకొనుచు ప్రకటించుట ఎంతయు లాభకరముగనున్నది. రోమన్ ప్రభుత్వకాలమునందు వైదికనిరోధము ప్రారంభించినది మొదలుకొని నేటిదినము భారతదేశమునందు ఆసహాయాధ్యయము వ్యాపించినంతవరకు సాత్వికనిరోధచరిత్రము ఈగ్రంథము నందు వివరింపబడినది. గ్రంథకర్తయగు ప్రాధనరు క్లార్కు మార్చుకొనుచు ఆయోవ విశ్వవిద్యాలయమునందు సంఘకాస్త్రు పు ప్రధానోపాధ్యాయుడు. రాజకీయసాంఘిక వ్యవస్థలలో వింతపురికొల్పు సహాయనిరాకరణముతో కూడిన నిరోధముల చరిత్ర యీ గ్రంథమునందు వివరింపబడినది ప్రకాశకులు ప్రకటించుచున్నారు.

దౌర్జన్యరహిత నిరోధము భారతదేశమునందు ఆసమ్మముగ ప్రతిభతో నిదర్శింపబడినది. కావుననే ఈగ్రంథమునందు గాంధీమహాత్ముని విషయమై రెండు అధ్యాయములు వ్రాయబడినది. కాస్త్రుజ్ఞుని పరిశీలనద్వష్టితో ఎట్టిఉద్దేశము లేక ప్రాధనరు కేవలగా తీవ్రత వ్రాసిరి. మహాసంగ్రామమునలన ఉన్నత దేశకు వచ్చిన ప్రపంచ క్యుట్రలలో గాంధీగారి నొకరనియు మహాదేశము ప్రపంచ జ్ఞానము రెండును కలిగిన ధీకారులలో వీరిొకరనియు కేవలగా వ్రాయుచున్నాడు.

దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులు అనుభవించుచున్న ఘోర బాధల ప్రశంసనీయును భారతీయులు ప్రతిఘటించిన విధము అమెరికావారికి బాగుగ తెలియదు. గ్రంథకర్తకిదివిషయమై కొంతవ్రాయుచున్నాడు. సంస్థాపాధీశులవద్ద మంత్రులుగ నుండిన జేటుబడునందు గాంధీగారు జన్మించుట, ఇంగ్లాండునందు బారిష్టరు పరిశ్రమయందు తీర్పులై, దక్షిణాఫ్రికాలో పలుబాధల ననుభవించుచున్న భారతీయుల సంతకదౌర్జన్యమై కంకణము కట్టుకొనుట మున్నగు గాంధీగారి దక్షిణాఫ్రికాచరిత్ర యందలి విశేషములు గ్రంథమునందు చున్నవి.

ప్రాధనరుకేవలగా రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— "గాంధీగారు దక్షిణాఫ్రికాచేరిరి. మరుసటిదినము కోర్టుకు వెళ్లిరి. తనజాతీయతను నూచించు విధమున తలపాక ధరించుకొనియు కోర్టునకుపోయిరి. ఎట్టిగౌరవము చూపక తలపాక తీసివేయవలయునని కోర్టు వారు గాంధీగారి కుత్తరవ్రాసెరి. కొన్నిదినములు గడచెను. గాంధీగారు (పిటోరియాకు వెళ్లవలసియుండెను. రాత్రి నిద్రపోవుటకు వీలగునట్లు మొదటితరగతి ఛార్జి కట్టి టిక్కెట్టు పుచ్చుకొనెనుం కాని గాంధీగారు బలవంతముగ మొదటితరగతి వెల్లునుండి క్రిందికి వెల్లుజడిరి. రెండవ తరగతినందే ప్రయాణము చేయవలసినవైనను, బ్రాన్సువాలునందు ప్రేక్షాకోడియందు ప్రయాణము చేయుచుండగ తాను భారతీయుడగుటచే వేరల ఆరమాన మనభవింపవలసినదయ్యెను. తాను బండివూడ యుండగ ఒకడచ్చి పాకడు చట్ట ప్రాగుట కచటికి వచ్చెను. అతనికచట స్థలము లేనందున గాంధీగారును స్థానమున తాను కూర్చుండ వలయుననియు గాంధీగారు తన కార్లక్రింద కూర్చుండ వలయుననియు ఉత్తరు విచ్చెను. నేని స్థలము నుండి లేవనని గాంధీగారు ఖండితముగ చెప్పిరి. అంతట ఆత్యేతములు గాంధీగారి మొగముపై ఈడ్చి కొట్టెను. మరియొక దెబ్బకొట్టి క్రిందికి పడద్రోసెను. ఇంతలో ఇర్రక్రయాణికు లడ్డములచ్చుటచే ఎట్టిప్రమాదముగాని అపాయముగాని కలుగలేదు. కాని గాంధీగారు ఇంకను అనమానములు గవ్వములు అనుభవించవలసి యుండెను. బోస్టుబస్సునందు ఒక గొప్ప చూటమునకు వెళ్లగ వోటులేదని చెప్పి పంపబడిరి. (పిటోరియాలో (పెసిడెంటు క్రొంగరుగారి ఇంటియందు నడచుచుండగ ఒక కావలివాడు దూరముగపూచుని, గాంధీగారిని కాలితో తన్నిరిమిరి, కడకు కోర్టునందు వాదించకుండునట్లొనర్చుటకు వ్యాయవాదులసంఘమువారు ప్రయత్నించిరి. కాని గాంధీగారు కేసును వాదించుటకు కోర్టువారు ఉత్తరువ్రాసెరి."

దక్షిణాఫ్రికాలో తనకు గలిగిన అనుభవము అటువీరుట భారతదేశమునందు గలిగిన అనుభవము గాంధీగారి గుణపాతములగు ఏర్పడెను. నిజముగ భారతీయులజేయమును ఇంగ్లీషు వారు కొలుట తేదనియు, కావున భారతదేశమును పరిపాలించుటకు ఇంగ్లీషువారు అర్హులుకారనియు గాంధీగారికి సమ్యక్ మేర్పడెను. సామ్రాజ్యకాంక్ష వైవిధ్యము కలిగిన ఇంగ్లాండు వాగ్వికాభివృద్ధికి ప్రబల కేత్రమని గాంధీగారు తలచిరి. స్వలాభాదులై భారతదేశమును దోపిడీచేయుచున్న సామ్రాజ్యకాంక్ష గలవారిలో ఏవిధముగ తోడ్పడకుండుటయే భారతదేశ విముక్తికి సాధనమని గాంధీగారు తీర్మానించుకొనిరి.

మిగుల నేర్పుతో నవిన భారతచరిత్రను గ్రంథకర్త వివరించుచున్నాడు. విషయము లన్నియు చక్కగ గుర్తెగియుం

ఎలయన్సు బ్యాంకు

హైదరాబాద్ వాణిజ్య కళాశాలకు మిక్కిలి అనుకూలముగా, ఆంగ్లేయులే యిట్టి వర్తకములందు నిపుణుల కలవా రనియు చెప్పవలయును నిజ మేమియు లేదని అలయన్సు బ్యాంకు స్థాపించినవానికి గోచరమగుచున్నది. ఇండియన్ బ్యాంకు యేదైనను పాడయినదని ఆంగ్లో హైదరాబాద్ బిస్ బిషప్ వివక్షపై చెప్పగొనినట్టి ఇండియన్ బ్యాంకుపాతమునకు అటు రిగరని నిర్ధారణ చేసినది. ఈ అలయన్సు బ్యాంకు ఆంగ్లో హైదరాబాద్ ఇంగ్లీషువారు స్థాపించుచున్న బ్యాంకు మాత్రమే. ఇదియెట్లు దివాలా తీసినదియు గమనించవలసియున్నది.

పూర్వచరిత్ర

సుమారు 50 సంవత్సరములలోపు ఈ బ్యాంకును కొందరు ఇంగ్లీషువారు సిమ్లాలో స్థాపించిరి. తరువాత కొన్ని సంవత్సరములకు బ్యాంకులో కేవలము లిమిటెడ్, పంజాబు బ్యాంకింగ్ కార్పొరేషను, ఢిల్లీ లండను లిమిటెడ్ అను కంపెనీలు యందు కలిసెను. ఈ కంపెనీయొక్క మూలధనము 30 లక్షలు; ఇందు 8,89,41,000 రూపాయలు మార్కెట్ చేర్చబడెను. ఈ కంపెనీ పూర్తిగా యింగ్లీషు డైరెక్టర్లచేతనే పాలింపబడుచుండెను. ఇంగ్లీషువారికిని, ఆంగ్లో-హైదరాబాదు యందు చాలవారు (షేర్లు) గలవు. బొంబాయి కలకత్తాలోని బ్యాంకులలో ఇండియన్ బ్యాంకు చాలధనమును దాచుకొనుచుండెను.

ఈ క్రమపాతమునందున్న ముఖ్య కారణములలోను దీనిని బ్రాంచీలు గలవు. మొత్తముగా దీనికి 30 బ్రాంచీలు గలవని తెలియుచున్నది. ఈ బ్యాంకునందు ప్రైవేటులు, గవర్నరులు, కమాండరు జనరల్ లును భర్తాసంస్థలకు ధనమును దీని యందు దాచుచుండెదవారు. లాభములు పట్టెడియుకప్పు మేనేజిమెంటు అంతయు గవర్నమెంటువారి చేతిలోనున్న ఇండియన్ బ్యాంకును వదిలి యెందుచేత యాగవర్నమెంటు డిపోజిట్ గ్రాంటు ధనమును దీనిలో నుంచుచుండెదవారో తెలియరాదు.

నర్ దేవిడి యూల్

ఈ బ్యాంకునకు చాలకాలము నర్. దేవిడి యూల్ గాత్ర మేజింటు డైరెక్టరుగా నుండెను. పంజాబులోనే ప్రైవేటు యొక్క కేంద్రస్థానము సిమ్లానుండి కలకత్తాకు మార్చబడినది. ఈ డైరెక్టరుగాని, అడిటరుగాని బ్యాంకు దివాలా తేముచు న్నుదనిగాని అట్టిసిద్ధిలోనికి వచ్చునని నూచనగాని యెప్పుడును తెలిసియుండలేదు. నర్ దేవిడి యూల్ గారు క్రిందటి సంవత్సరము వార్షికములో మూలధనము బ్యాంకు డిపోజిటులను చూచి నిరాశచంద నకర్తవేదని నుడివిరి.

హైదరాబాదు డైరెక్టరుగా నున్నారని హిందూ జేబీయులు యాబ్యాంకును వృద్ధిపరచెదనని కాబోలు ఒక హైదరాబాద్ డైరెక్టరుగా నియమిత చూచిరి. ఈ బ్యాంకు దివాలా తీయుచున్నదని తెలిసి కాబోలును, డైరెక్టరులు ముఖ్యముగా నర్. దేవిడి యూల్ గారు మరియు ఇంగ్లీషు బ్యాంకులో కలవులై ఈ క్రమక్రమములను జరిపిరి. అట్టి ఒడంబడికలనే జేయుటకు యాసంవత్సరము జనవరి నెలలో దేవిడి యూల్ గారు ఇంగ్లాండునకు వెళ్లి అచ్చట పని ప్రారంభించిరి. కాని

రు:—ప్రపంచ చరిత్రయందు చుండెప్పుడును ప్రారంభించబడిన ఈ సమీక్షామహాకావ్యమును వివరించెదని. దాని ఫలితము లేదనియు న క ర ణ మి ం క గ ల వో చెప్పవలయు. వ్యక్తిసాత్విక నిరోధము సంఘమునకు లాభకరముగాదు. కాని సమస్త సాత్విక నిరోధము సంఘాధరణమునకు గొప్పకర్తవ్యమున్నది. అత్యధిక సంఖ్యాకులకు భారతీయులందు దుర్జయే పురికొల్పిన ప్రయత్నముగ ఈ ఉద్యమమును ఆచరించునట్లు గాంధీగారు చేయజాలకపోవచ్చును. కాని ముందెన్నడును జరుగనివిధమున చాలియంతయు సమస్త సాత్విక నిరోధమునకు గడంగుట సాధ్యమని గాంధీగారి నిర్దేశముగలిగి. ఇంతచూచును, ఇదియెటులు లాభకరమగు గొప్పవిషయమని అంగీకరింపవలెను."

ఈ 20వ శతాబ్దము గొప్పకావ్యము, సాంఘికమరణములతోడ వ్యవస్థ ములకు ప్రాముఖ్యత గాంచియున్నది. కాబోవుకల్యాణములందలి చరిత్రకారులు ఈ శతాబ్దము చరిత్రను వరిలించుచున్నందు అసత్యమగు కార్యకర్తలను సూచించిన ఈ శతాబ్దమున గాంధీగారి వంటి కర్తవ్యముడగు మహాపురుషును నేర్పొందు యుండలేదని వ్రాయగలరు. గాంధీగారు నాయకత్వమునొందిరి, ప్రపంచమంతయు వారిని అనుసరించుచున్నది. (మాదరసురవ్రు)

యెంత కష్టముచ్చవోయినను ప్రతినిమిషము ఒకటిగలిగి పాలగుచున్న యాబ్యాంకును క్రిందటి నెల 27 వ తేదీన మూలమునకు వలసినట్లు.

ఇండియన్ బ్యాంకు

ఆకస్మికముగా ఏప్రిల్ నెల 27 తేదీన కలకత్తా బ్రాంచి వారిచే అల్లయన్సు బ్యాంకునుండి యికముందు ధనము నిలుబడదని వెల్లడి చేయించిరి. దీనితో బాటు ఇండియన్ బ్యాంకు వారు యాబ్యాంకు యొక్క అస్తి అవ్వలను వారికిచ్చిన యెడల వెంటనే రూపాయలకు అర్థయిచ్చెదరనియు తక్కినది లిక్విడేషను అయినతరువాత లెక్కచూచి యిచ్చెదమనియు ప్రకటించిరి. వర్తక సంఘములలో యావార్త చాల ఆందోళన కలిగించినది. బ్యాంకుయొక్క అస్తి అవ్వలను తెలియజేయక ఇండియన్ బ్యాంకువారు రూపాయలకు వెంటనే అర్థయిచ్చెదరని తెలియ చేయుట యేమివ్యామోహం తెలియదు. ఈవార్త ఈ క్రమపాతమున వ్యాపింపగనే తక్కిన బ్యాంకులనుండి చాల ధనమును దిపాజితులు తీసివేసికొనిరి. కలకత్తాలోని తాతా బ్యాంకునకు చాలదీర్ఘ హాని జరిగెను. ఒక్కొక్కరినూ ఆనేక లక్షలు రూపాయలు తీసివేసికొనిరి. గొప్పక్రిస్ రాసందును ప్రస్తుతము సంకల్పించినది.

కారణములు

ఈ కంపెనీ తరచు మగుటకు యెక్కువ కారణములు కనుపించుట లేదు. ఇంగ్లీషు మేజింటుకు బోల్డను కంపెనీవారు దివాలా తీయుట వలనను మరియు లక్షలరూపాయలు నిలుబడిన మరియు యేజంటు వెలగుటవలనను అనిపించుచున్నది. బ్యాంకు క్రెడిట్ పోయిన ఆ బ్యాంకునకు యెంతసేర ఆస్తియున్నను నశించవలసినదే, ఈ బ్యాంకునకు మంచిసిద్ధిలో లేదని తెలిసిన కొందరు వారివారిధనమును క్రిందటి సంవత్సర మంతయు తీసికొనుచు నేయున్నారు. ఇంకమాత్రము యా చెడ్డ బ్యాంకు పాడగుట సంభవమైనదని, మేనేజిమెంటులో చాల లోపములున్నవని అనేకుల అభిప్రాయము. మేనేజిమెంటు సరిగా లేకపోయిన యెంత చెడ్డ బ్యాంకునైనను నున్నచుట్టలసినదే. ఈ లోపల గత కొన్ని సంవత్సరముల నుండి యాబ్యాంకును ఆవరించుకొనెనని కలచు చున్నారు. యేదైనను దీర్ఘముగ గమనించి చూడవలసియున్నది.

లిక్విడేషను

ఈ కంపెనీ ఆస్తి అవ్వలను కనుగొని యెంతసేర రావలసినది వారికి పంచివెట్టటమగు లిక్విడేషను యేర్పరి. అన్ని జేబీయులకంటె బ్యాంకుధనము వాణిజ్య వర్తకములందు ఉత్తమును భూతిగాంచిన ఒక ఇండియన్ లిక్విడేటరుగా గాని, తదితరులతో బాటు ఆయనగాని లిక్విడేటరుగా యేర్పరచమని యెంత కోరినను వ్యధాయయ్యెను. పంజాబు బ్యాంకు విషయము మిక్కిలి నిపుణులతో ప్రకరించిన యన్. బి. బిల్లి మోరియాగారి సహాయము వీరికి జరిగిరాకపోయెను. లిక్విడేటు డల సంధిని ఇంగ్లీషువారినే యేర్పరిచిరి. వీరిముందు యెట్లు ప్రకరించునదియు చూడవలసియున్నది.

కర్తవ్యము

ఇకరజేకంబులతో బాటు చూచిన భారతీయులు వాణిజ్య వర్తకములందు వెనుకబడియున్నారు. అంతమాత్రమున వాణిజ్యమువీరికి తెలియదనరాదు. ఇకముందు బ్యాంకులు హెచ్చుగా అభివృద్ధి పొందవలయును. వీటిలాభములకు, అవి పని జేయువిధమును యివి దేశీయోద్ధరణకొరకై యెంతసహాయము చేయునదియు భారతీయులు గ్రహించవలసియున్నది. సుమారు 16 సంవత్సరములకు పూర్వము యారాజధానిలో ఆగ్నేయ్ బాల్ కంపెనీ దివాలా తీసినపుడు ప్రజలలో బ్యాంకులందు నమ్మక ముతగిసెను. తరువాత నెమ్మది నెమ్మదిగా ఆ అపనమ్మకము పోయి ఈ రాజధానియందు ఇండియన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్ అను నది కార్యరూపము దాల్చినది. జేబీయులచేతులలో ఈ బ్యాంకు దివాలా తీసినపుడు గాంచుచున్న సంగతి అందరకును విశదమే. అట్లే ఈ బ్యాంకు యొక్క బ్రాంచీలు హెచ్చుగానున్న బ్రాంచీలుయందు ఒక ఇండియన్ బ్యాంకును స్థాపించి దానిని వృద్ధి లాగి తీసికొని రావలసిన బాధ్యత హిందూజేబీయులదై యున్నది. ఈపని జేయుట వెంటనే యేర్పరచదగినది.

మద్దూరి-శ్రీ కామేశ్వర

సికింద్రాబాదు ఆర్యవైశ్యాభివర్ధన సంఘము నియంత్రకారము ఈ సభా కార్యదర్శులును సభ్యులును గ్రామమునందు ఆర్యవైశ్యుల క్షణ చందాలకు బయలుదేరిరి, ఈ 175 రూపాయలు చందాలు పడినవి. కార్యదర్శి

స్వరాజ్యకాంగ్రెసుపక్షములు

దేశబంధు దాసుగారి ప్రకటనము

“బొంబాయిలో యీ నెల 25 వ తేదీనాడు భారత కాంగ్రెసు సంఘసభకు వెళ్లినాడని నేను మొదట నిశ్చయించితిని. అది ప్రతిపదికలైన వాస్తవికతలను బోధించే దిద్దిందిగాదు. ఆసభకు ముఖ్యముగా వైకాపా సమాధానమును వదుర్చుటకు గట్టి ప్రయత్నములను చేయవలెనని నామిత్రులు చెందు పక్షములవారును వెళ్ళమంది నాకు చాలలేఖలను తంతులను పంపిరి. భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు గయా తీర్మానమును ప్రస్తుతము నిలిపివేయవలెనని చాల రచ్చియ సంఘములవారు తీర్మానించిరి. అట్టి సమాధానము కొంత దేశీయులందరూను పూర్తిగా కోరుచున్నారు. కాన నేను వారి కోరిక ప్రకారము ఆసభకు వెళ్ళి తన ప్రయత్నముచేసి ప్రస్తుతమునున్న ఆ సాక్ష్యాధిని తొలగించుటకు ప్రయత్నించుటయే కర్తవ్యమని నిశ్చయించితిని. కాననే నాసభకు వెళ్ళెదను. భారత కాంగ్రెసు సంఘసభకు స్వరాజ్యపక్షమువారు రందరూను ఆసభకు తప్పక రాగోరెదను. కాంగ్రెసు పక్షమువారు భారతసంఘ సభ్యులందరూను. ఈ ముఖ్యముగా రావలెనని నేను వారిని కోరవచ్చుదా నేని వారినిగూడ నలులతోరెదను. ఈనెలలో నైకమత్య మత్యన సరము కాన నందులకు భారతసంఘమువారు తమవిధిని సరిగానిర్య పించురని నమ్మెదను.” అ. దేశబంధు దాసుగారు ప్రకటించిరి.

పండిత మోతీలాలు నైహూగారు

పండిత మోతీలాలు నైహూగారికి పురాణాగ్రము సరిగాలేదు కొంతకాలము పర్యవేక్షించుటలం దుండవలెనని తెలుపుట తెలిసిరి. నా నిటానుకు సమీపమున నైహూగారి నివును వాకిం అజ్ఞులభావముగారు విక్రాంతి గొనుచున్నారని నైహూగారుగూడ వాటితో నచటనే యుండవలసి లక్ష్యామంది దేవమేయలులో వారదీరుకు బయలుదేరిరి. ప్రస్తుతము నేను పనిచేయుచున్న పోయించుటలకు చాల చింతించుచున్నాను గాని ఫలసిద్ధిగూర్చి నాకెట్టి సంశయమును లేదు. 1922 లా నులో నేను చెరసాలనుండి వచ్చినదిమొదలు నాకు కొంతమైన విక్రాంతి లేకుండ నున్నది. ఇంకను తీవ్రముగా పని చేయుచున్న కాలము ప్రాచుర్యము గాన నందులకు సంసిద్ధుడనగుటకే దయానందుడను సర్వేశ్వరు డిష్టార్థుడనని నేను నమ్మెదను.

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

బొంబాయిలో జరుగు భారత కాంగ్రెసు సంఘసభకు వెళ్ళుటలకు ప్రయోజనము లేదని నేనునుదానుగాను మొదట తలచితిని. అందులకు ఢిల్లీ సమాధానము విఫల మగుటయే కారణము. కాని యిప్పుడు మరల నానిర్ధారణను మార్చుకొనవలసిన గట్టి ఆవశ్యకత కలిగినది. గయా తీర్మానము నిపుడమలుజరుగ రాదని చాల రచ్చియ కాంగ్రెసుసంఘములవారు తీర్మానించిరి. పరస్పరప్రతిఘటనము కలుగకుండ రెండుపక్షములవారును తమతమ విధానములను కాంతముగా సాగించుట కిది యితరవిర్వాడులను యోగవలెనని నూచించిరి. రెండుపక్షములకు చేరిన మిత్రులు మాకు చాలలేఖలను వ్రాసిరిగాన బొంబాయి సభకు వెళ్ళుటకే మరల మేము నిశ్చయించితిమి. దీనిని గూర్చి దాసుగారు మరెయ్యక ప్రకటనము చేసిరిగాన స్వరాజ్యపక్షమువారిలో యితర యిబ్బందులు లేనివారందరూను ముఖ్యముగా బొంబాయికి వెళ్ళగోరెదను. నే నటుల చేయుటలని నిధిలోనుండుటలన నాకు చాల చింతగా నున్నది. రాజకీయములలో నిర్ధారణయని దేనినిగూడ చెప్పవీలులేదు. రాష్ట్రీయసంఘముల నూచనలను ప్రవాళిప్రాముఖ్యోరణిని నట్టిచూచిన మరల బొంబాయిలో సమాధానము కలుగవచ్చునని తోచుచున్నది.

ఢిల్లీ పరతులు

ఢిల్లీ సమాధానము మరతులకు నేనే మొదట సంగీకరింపలేదని రాజేంద్రప్రసాదుగారు వ్రాసిరి. నే సంగీకరింపని మాట ఇమే. నే నప్పటికిని యిప్పటికిగూడ వాని సంగీకరింప జాలను గని అది నాకర్హి అభిప్రాయముకాదు. కాంగ్రెసు-స్వరాజ్యకార్యసంఘములలో నావిషయమును గూర్చి చర్చించవలెనయే అది నా అభిప్రాయమని కాంగ్రెసు-స్వరాజ్యకార్యసంఘముల సభ్యులకు మాత్రమే నా అభిప్రాయము నేను రహస్య ప్రకటించితిని ఇగోపాలాచారి, వల్లభాయి చమనాలాచారిగారు నావత్రికల కముంజే జూరు తమ అనుమతిని తంతిమూలముగా దాను కి తెలియజేసిరి. వారానూచనలను కార్యసంఘమున చర్చించి తామి స్వీకరించి తిరస్కరించిరి. అందులకు నే నెట్లు

వాద్యుడ నగుదును? వారు తిరస్కరించినందులకు నాకు సంతోషమేగాని ఆపని కార్యసంఘము వారిచేతనే చేయించగోరి నేనుటల వ్రాసితిని. ఢిల్లీ సమాధానమును గూర్చిన ఈ తీర్మానము నన్నిటిని కాశ్యోద్ధృతపాదుగారు ప్రకటించి గోరిరి. నేనందులకు సంగీకరించితిని. తక్షణవారుగూడ సంగీకరించిరి.

సర్ అసిత్తోష ముఖర్జీ గారు

కానసభలో సర్ అసిత్తోష ముఖర్జీ గారి కామకర్మమున పనిచేయుటకు కలకత్తా స్వరాజ్యపక్షము వారు సంగీకరింపని వార్త నేను వినితిని. ఆయన గొప్ప న్యాయాధికారియు గొప్పవైఖాస్యలకు నగునని రాజకీయములం దాయన అభిప్రాయము తెట్టివోనాకు తెలియదు. ఎవరు ఎంత గొప్పవారైనను స్వరాజ్యపక్షమువారి నియమములకు సంగీకరించినగాని నాయన కర్మమును నహించుటలేదు. ముఖర్జీ గారు నియమములకు సంగీకరించి రనుకొనినను దాసుగారిని తొలగించి ముఖర్జీ గారిని నాయనగా తీర్చవలెనని నూచించగలవాడు చాలదైర్యశాలియై యుండవలెను కాన నిదియంతయు వారావత్రికల వింతస్వప్నమని నేను తలంచెదను. నైహూగారు నుడివిరి.

అహమదాబాదులో వి. (విరలభాయి) జే. పటేలు

గారి ఉపన్యాసము

15 వ తేదీని బహిరంగసభలో వల్లభాయిగారు ఉపన్యాసించిరి. ఇప్పుడు దేశమున మూడుపక్షములు ప్రబలియున్నవి. 1. నిర్వాణకార్యక్రమము. 2. కాననోల్లంఘనము. 3. కానసభాప్రవేశము. నిర్వాణకార్యక్రమములన స్వరాజ్యమును బడయుటకు తగినకత్తి కలుగునని అది పూర్తియగుటకు వెళ్ళెంట్లు పట్టును కాన సంతకాలము చేతి యుండుట సాధ్యముకాదు. అదిగాక అది అన్ని దేశములవారును ఎల్లకాలమును చేయుచుండలసిన పనియేయ్యున్నది. స్వరాజ్యము వచ్చిన పిమ్మట గూడ మనము దానిని సాగించుచునేయుండవలెను. కాననోల్లంఘనమును దేశమునందంతటను ఏకకాలమున చేయెత్తున సాగించినగాని లాభములేదు. ప్రస్తుతము సాగించుటకు దేశమును సంగీకరింపగా నుండలేదు. నుజరాతువారు మాత్రము చాల తుత్సాహముతోనున్నారు. కాన మనమిప్పుడు కానసభలో ప్రవేశించి మిరవాదులకు తిరిగివేరువలెను. ఇప్పుడు మన ఉద్యమమును సరింపజేయుటకు మిరవాదులు నిరంజకోద్యోగులకు తోడుపడుచున్నారు. మిరవాదులకు మరెయ్యదేదరకు సభ్యులు తొలగవుగాన మనఉద్యమముభావిస్థితి చాలఅగమ్యగోచరముగా నున్నది జే. పటేలుగారు నుడివిరి. (అ. పేను)

దేశబంధు దాసుగారికి చెన్నపురిలో వన్యానవత్తము

దేశబంధు దాసుగారు చెన్నపురికి వచ్చుచువుకు వారికి శ్రీ ఆచారకొలనీసిసభవారు సంస్కృతమున సన్మాన వత్తమును సమర్పించెద రని గౌరవకార్యదర్శి మాకు వ్రాసిరి.

పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము

కానసభాపార్లమెంటును ఆపవలెనని

తీర్మానించుట

లాహోరు 17 మే:— పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము గతసాయంత్రము కె. సంతానముగారి యాజమాన్యమున సమావేశమయ్యెను. 45 గురు సభ్యులు హాజరైరి. డాక్టరు సత్యపాణిగారు ఈరింది తీర్మానము నుపసాదించిరి:— దేశమునందు హిందూమతానుష్ఠితులైనవాడమవలన గలిగిన తీవ్రపరిస్థితులనల ఎట్టిమాదిరి కానసభిరసాగ్రహము సాగించుట ఆసాధ్యమయ్యెను కాబట్టియు, కాంగ్రెసుకార్యక్రమమును 2 రోజు ప్రదమాగ సాగించుటగాన కాంగ్రెసు పలుకుబడిని ప్రతిష్ఠించుటకు అవశ్యకము కాబట్టియు, ఈ సమావేశమువారు కాన్సిలుబహిష్కారమును గురించి గయా కాంగ్రెసువారు గావించిన తీర్మానమును ఆపివేయుంచవలెననియు, అభ్యయము, ఈ విషయమున రాష్ట్రీయసంఘములైన సభికార మొనగవలెననియు, ఆఖిలభారతజాతీయోపసంఘమువారిని గోరుచున్నాను.

డాక్టరు గోపీచంద్ తీర్మానమును, బలపరచెను. తీర్మానము క్రమపద్ధతికి విధర్థముగనున్నదని విశేషసభ్యు డభ్యంతరమును తెలిపెను కాని అభ్యుదాదాభ్యంతరమును నిరాకరించెను. తీర్మానముపై చీర్షచర్చ జరిగెనంతవరక తీర్మానమును వోటులకు తెట్టిగా 17 గురుమతముగాను 18 ప్రతిమతముగాను. సభ్యులు సోపగుటకే తీర్మాన మంగీకరింప బడినది ప్రకటించబడినది. 12 గురు సభ్యులు తొలగింపుమును నహించిరి. తీర్మానమునందు కొన్నిమాటల తొలగించుటకును, మిగిలిన బహిష్కారమును తొలగింపబడి ననియు రెండుసభ్యులు ఓడిపోయెను.

బక్రీదు ప్రకటనము

ముజాహుల్లీగారు

టర్కివారిని, మిశ్రమంజలిని లానేనులో సంతలోనం పొసగుటలకు వలదు. ప్రతిపక్షుల కహంభాన మత్యధికముగా మన్నది. కాన యుద్ధము పొసగినచో మత్యర్థమయిన నే వేస్తుటకు భారతదేశమునందలి మహమ్మదీయులను ఖిలాఫతు సంఘముల వారును సంసిద్ధులు కావలెను బ్రకీతునాకు ప్రత్యేకప్రార్థనలు జరుపవలెను. కాలిఫా కెమల పాషా గార్లకును వారి సేనకును సేవము నొసంగుము సగౌరవమును సంధియునునట్లు చేయుమని ఆనాడు భగవంతుః కోరవలెను ఖిలాఫతు సంఘములను బలపరచవలెను. ఖిలాతునిధికి ధనము చేర్చవలెను. సభలను చేయవలెనని ముజాహుల్లీగారు 15 వ తేదీని బొంబాయినుండి ప్రకటించిరి. (హిందూ)

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ

శ్రీయుత భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు

ఈనెల 19 వ తేదీని బెజవాడలో జరుగు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభలో రాజమండ్రివా ప్రవృత్తులకు శ్రీయుత భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారి రీదిగను తీర్మానముల నుపసాదించెదరు:— స్వరాజ్యపతాక గౌరవసంరక్షణార్థము నాగపూరులో సత్యాగ్రహమును సాగించుచున్న కాంగ్రెసు వారి కీసంఘము వారి యభివృద్ధినియు లెజువులకును, ఆసందర్భమున చెరసాల కేసి: వారికి సంఘమువారి సానుభూతిని తెలుపుటకును, ఈసంఘమువారి సహాయమును వారుకోరినపుడు సత్యాగ్రహమును సాగించుటకీసంఘమువారు కీ క్రిందవలెకుండధనమును జనమును పంపుటకు సంసిద్ధులని నాగపూరు కాంగ్రెసు నాయకులకు తెలుపుటకును అభ్యుత్థుల కధికార మియ్యడ మైనది.

ఈస్వరాజ్య పతాక సత్యాగ్రహమును అఖిలభారత సమన్యగా సంగీకరించునట్లును, అందులకు ప్రతిరాష్ట్రీయవాదకు ధనమును జనమును పంపి తోడుపడవలెనని కోరుతున్నా, ఈ రీతిగా స్వరాజ్యపతాకమును దేశమున స్థిరముగా నిలుపుటకు ప్రయత్నించునట్లును, భారత కాంగ్రెసు సంఘ సభలో సభ్యులకు ఆంధ్రప్రదేశులను కోరుట కీసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నాడు.” (తంతివార్త)

కెన్యా నమస్క

“లైముస్ ఆఫ్ ఇండియా” పత్రిక హితోపదేశము
బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ఒక వైపున భారతీయులకు న్యాయము ప్రసాదించుటకును, మరెయ్యక వైపున తోడిదేశీయులవాడుకల చెడగొట్టుటకుండుటకును ప్రయత్నించు చున్నందున వారి నిర్ణయ మభయకరములవారిని సంపూర్ణముగ తృప్తి కల్గించజాలదనట నిక్కము. అయినను భారతీయులు వారిర్ణయమును నిరాకరించుటపాడికాదు అని వైపుత్రిక హితమొనగుచున్నది.

బర్మాకు తంతివార్తలు

నేడు (17 వ తేది) మొదట బర్మాకు అక్రిసరి తంతి వార్తలు మరల యిండియానుండి పంపుట ప్రారంభించితిమి అని చెన్నపురి తెలిగొవు నూపర్మెంటుగారు నేడు మాకు తెలిసిరి.

నర్టన్ - టీడ్
కోపాల్ చార్మిషు నెం 187
గౌలన్ 1 కి ర్పు 6-0-0
BEST & Co. Ltd.
Post Box No. 64, Madras.

కీర్తిశేఖరైన ముత్తరాజు సుబ్బరావు పంతులవారి
స్మరణి చిహ్న ర్థమై
నెల్లూరు ఆంధ్రసభవారు
19-5-23 తేది శనివారము రాత్రి
రణతికన ప్రదర్శించుదు.

శ్రీ యుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర సంచారము

14 తేదీన నేను రామపాళ్యవరమాచేరిని, గోదావరి కావలను తాలూకాలలో డాక్టరు బ్రహ్మశ్రీశ్రీమంతుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు చాల దీక్షగా పనిచేయుచున్నాడు. రాజమండ్రిలో నున్న వారిలో ప్రముఖులైన ముక్తమే ఆనాడు కలంటిరులుగా చేరిరి.

ఈసంవత్సర మిషండలముననే దేశముచుట్టిన పథ జరుగును. ఇది చాల ముఖ్యమయిన సందర్భము. అట్టియొక్కోదా రీమండలమున నింతవరకు 100 మంది కలంటిరులు మాత్రమే చేరిరి. ఇంతవరకును తిలకునిధి శ్రీమంతుల ప్రచారము జరిగినది. కలంటిరులకొర కిటీవలనే ప్రచారమును ప్రారంభించిరి. శ్రీయుతులు బులును సాంబమూర్తి, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం, డాక్టరుగురుమూర్తి, జోష్యులరామచంద్రరావు, మల్లవరాజు గార్లు మున్నగు వారును ఈనెల 20 వ తేదీలోగా నిర్ణీత సంఖ్యను పూర్తిచేసెననని ఆసించుచున్నాను.

15 వ తేదీన పశ్చిమగోదావరి మండలమున చుట్టకట్టల మగు ఏలూరు చేరితిని. కాననోల్లంఘనసంఘకథలు గుంటూరు వచ్చినపుడు చెరసాలకు వెళ్లినవారిలో ఈ మండలమునండి వచ్చినవారే హెచ్చుమంది యుండిరి. అపుడు వీరు 70 మంది చెరసాలకు వెళ్లిరి. ఫిమవరములో కలు దీవిజనలు అభీనరు ఉత్తరపుకు ప్రత్యుత్తరముగా అచట జరిగినభలో అప్పటికప్పుడు 70 మంది కలంటిరులుగా చేరిరి. ఈమండలమున ప్రముఖులగు నాయకులలో నొకరు శ్రీయుత మాజీ డిప్యూటీ గవర్నరు గారు తాలూకా గ్రామములనుండి కనుగొని ఏలూరువచ్చి అప్పటికి 120 మంది కలంటిరులు చేరినయు 3,4 శాతములో 180 మందిని చేర్చెనననియు చెప్పిరి. ఈపశ్చిమ గోదావరి మండలము లోనే యీ కొద్దిరోజులలోనే 500 మంది కలంటిరులు చేరగలరని ఆసించుచున్నాను. మండలవాసుకు డేకు శ్రీయుత దండునారాయణరాజుగారు కొన్ని వారముల క్రితము ఫిమవరము లో కలంటిరులపట్టికను ప్రారంభించి మొదట తనపేరునే వ్రాసిరి. అపుడా సభలోనున్న శ్రీ టి. రా. ప్ర. ము. ఖ. లు వెళ్తున్నందు గూడ వెంటనే చేరిరి. అపుడచట 70 మంది పేర్లు నమోదుచేయుచును, నేను తాలూకా గ్రామములకు రావచ్చునని లేవనయు రామును తన నవాయుజును పని పూర్తిచేసెనననియు నారాయణరాజుగారు నాకు వైర్యముచెప్పిరి ఆనాడు సాయంకాలము జరిగిన బహిరంగసభలో క్రొత్తగా చెరసాల నుండి వచ్చిన శ్రీయుత దండు బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు కలంటిరులుగా చేరుడని కథలను ప్రోత్సహింపవలయునని ఏలూరులో గంభీరోపన్యాసము నొసగిరి. నేనుగూడ కొన్ని మాటలు చెప్పితిని. ఆ సభలో 80 మంది చేరిరి. ఈమండలమున నింతవరకు మొత్తము 150 మంది కలంటిరులుచేరిరి నేడు (16 వ తేదీ) గూడ ఏలూరులో కలంటిరులను చేర్చినరు. గుప్తగారు నేను గూడ నచట నుపస్థితులము.

నేడుదయమునకు నేను తేనాలి చేరితిని. 18 వ తేదీ దీపావళి కలంటిరుల గుంటూరుమండలమున పనిచేసెనను. 19 వ తేదీకి తెదనాడవేరెను. గంటూ, విశాఖపట్టణం, రెండు గోదావరి, రెండు కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరుమండల చులనారాయణగూడ కొంతదూరానిచో 20 వ తేదీనాటికి 200 మంది కలంటిరులు పూర్తిచుచురు.

అందఱును కష్టపడి పనిచేయుచున్నార గానిస్వల్ప మాత్రము చాల తక్కువగా ఏర్పడుచున్నది తిలకు నిధి క్రమమును, కలంటిరులను చేర్చుటకు రెండు నెలలు మాత్రమే యిప్పుడు కృతని యిచ్చుచున్నది. వెనుక గాంధీమహాత్ముడు స్వయంగా పూనుకొనినపుడు గూడ మూడు నెలల 7 దినములు కృతని ఏర్పడుచున్నది. ఈ నెల 25 వ తేదీలోగా క్రొత్తవరకు చేరుడ ననిచేరవలసి అటువీర్చుటగూడ కాల పరిమితితో పని చేసేటందు. అని సాగించుచు నేయుండుటకు నిశ్చయించితిమి. జూలై 30 వ తేదీవరకు కాలపరిమితి నేర్పరచి యుండినను తేక హెచ్చించి యుండినను యంతభేదముకు కలిగియుండదు. ఎట్లాతేనా గూడ కొంత దూరానిచో కొనసాగించుటకు ప్రసంగ దీక్షతోన్నాను. అని ప్రారంభమునకు ముఖ్యముగా జరిగినదిగాన కాలపరిమితితో పనిచేసెననని వాడు పనిచేసెనని లేని లేనానినండి ప్రకటించారు 18 వ తేదీనై వాసిరి.

స్వరాజ్యపతాక సంరక్షణము

నాగపూరుమున సత్యాగ్రహము

15 వ తేదీన అరెస్టు చేయబడిన నలుగురు కలంటిరులకును 16 వ తేదీన ఒకనెల విడితైదు నూరు రూపాయలు జుర్యానా లేవో మరొకవారము విడితైదు చేయబడెను.

16 వ తేదీ ఉదయము 10 1/2 గంటలకు మరల నలుగురు కలంటిరులు సత్యాగ్రహమును జరిపిరి. వారిని నలుగురిని అరెస్టు చేసి, నగరకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి రామన్నగారు (చేతు కలతో) గూడ కొంతదూరానిచో నిలచియుండగా అరెస్టినీ బీజవనంబి కలంటిరులకు సహాయపడెనందులకు నిన్నుగూడ అరెస్టుచేసిననని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను.

16 వ తేదీ సాయంకాలము మరల నలుగురు కలంటిరులు యిద్దరిద్ద కొకజట్టుగా వెళ్లిరి. వారిని నలుగురిని గూడ అరెస్టు చేసిరి. (ఆ పేరు)

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘసభ

నాగపూరులోని "జబ్బులపూరులోను జరుగుచున్న స్వరాజ్యపతాక సంరక్షణ సభాసమావేశమునందు నొక్క శ్రీ. ఒక్కరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముతోనే ప్రతిభుటనము జరుగుచున్నది. నాగపూరులో నిపుడు సత్యాగ్రహము చాలతీవ్రముగా జరుగుచున్నది గాన దానినే పున సత్యాగ్రహముగా భావించి అభివృద్ధి మిషన్వరకును సర్వబలము నచటనే వినియోగించవలెను. నాగపూరులో విజయము కలిగిపెట్టుట మధ్యరాష్ట్రీయ లండని మహారాష్ట్ర-హిందూస్థాన్ ఘండములవారందరు నేకీభవించి అవసరము కలిగినచో జబ్బులపూరులోగూడ సత్యాగ్రహమును సాగించవలె" నను తీర్మానము నాగపూరులో జరిగిన మధ్య రాష్ట్రీయల హిందూస్థాన్ ఘండము కాంగ్రెసుసంఘసభలో హెచ్చుమందిచే నామోదించబడెను. జబ్బులపూరులో గూడ నిపుడే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలెనని కొద్దిమంది వాదించిరి.

కలంటిరుల శ్రీవ్రోత్సాహము

నాగపూరులో కలంటిరుల ఉత్సాహము చాల ప్రబలముగా నున్నది. అనేకమండలములనుండి కలంటిరు లభింపగా అను దినమున నాగపూరుమునకు వచ్చుచున్నారు. మధ్యరాష్ట్రీయల (నాగపూరు) మహారాష్ట్రీయలగూడ కాంగ్రెసుసంఘము వారికి తోడ్పడవలెనని (జబ్బులపూరు) హిందూస్థాన్ ఘండము కాంగ్రెసు సంఘము వారు గూడ తీర్మానించుటచే నాగపూరులో సత్యాగ్రహము మరింత ప్రబలముగా నున్నది. ప్రతిదినమున బహిరంగసభలు జరుగుచున్నవి (జబ్బులపూరు) మహారాష్ట్రీయల నామోదించుటచే నున్నారు. నాగపూరు ల్యాండ్ యొక్క దూరాంతరల మరుచున్నది. ఇది వీరవాటిక కాగలదని వారు భావించుచున్నారు.

ప్రతికమునగారు పుషివ తంతివారైన కృష్ణాకరు తెలుపుచు ఆమెను శీఘ్రముగా గాగోరుచు నాగపూరునుండి కాంగ్రెసు వారు పుషివ తంతివారైన మరొకొన్నిటిని గూడ నుద్యోగము నిలిపివేరి. 14 వ తేదీన ఇటువేరుచున్న కలంటిరులు స్వరాజ్య పతాకమును చేతులార నిచ్చివేరుట కంగీకరింపవలెగా పోలి కులు వారిపట్ల దృష్ట్యము చూపి ఈ రెండుకారణములకు నను ప్రజలలో ఆత్మగౌరవాభిమానము చాల ప్రబలమైనది.

14 వ తేదీన నలుగురు కలంటిరులుమాత్రమే బయలుదేరి వారిలో వెళ్తుంటుంది ప్రజలు వెళ్లిరి. సత్యాగ్రహ సామమునకు కొన్ని గజము:దూ:మున కలంటిరు లాగిరి (నూల దళము కాంగ్రెసుకు మార్చుండిరి. కలంటిరుల నాయకుడు అర గంటపేపు అతివనోపారముగా నాతియగీతములను పాడెను. పిమ్మట కలంటిరులు రంగము నతిమించి, వారి కెదుట పోలి కులు నొడ్డు:డ్డముగ నిలచియుండిరి. పిమ్మట వారి నరెస్టుచేసిరి.

14 వ తేదీ సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. మహాత్మా భగవాద్గిడుగారు గంభీరోపన్యాసము నొసగిరి.

హింగను ఘాటునుండి రావలసిన 10 మంది కలంటిరులును వచ్చిరి. వారందరు నొక్కపేటలోనివారే. 15 వ తేదీన వారిదే రండు.

(హిందూ విలేజ్)

ఎంజినీరింగు సంబంధమైన సామాను లన్నిటిని మాకు వ్రాయుడు
BEST & Co. Ltd.
Post Box No. 63, Madras

గాంధీమహాత్మునకు జ్వరపాథ

105 డిగ్రీలు జ్వరము

యరవాడ చెరసాలలో గాంధీమహాత్మునకు జ్వరము వచ్చుచున్నది. 105 డిగ్రీలవరకు జ్వరము న్నది" అని పూనాలోని "లోకసంగమ" అను స్థానికదినపత్రిక 15 వ తేదీన ప్రకటించెను. అని స్వరాజ్యవిలేజ్ 15 వ తేదీన పూనానుండి తంతివార్త నంపెను.

శుద్ధినభ రాజకీయముగాదు

మూలకానాలు హిందూపద్ధతులనే

అవలంబించుచున్నార

మూలకానా ఆజదు సోభన, పురషోత్తమవాసు టాంపను గార్లిటుల ప్రకటించిరి.

"మేము ఆగ్రామండలమున మూలకానా రాజపుర్యులందు రెండు గ్రామములకుపోయి విచారించితిమి. మూలకానా లోము హిందువులమే అని చెప్పిరి. హిందువులమని చెప్పనివారు కొందరు కలగ గాని వారుగూడ మహమ్మదీయులలో కలసి భుజి తరు: వారిచ్చిన నీరు త్రాగరు. జుట్టు తినివేయరు. హిందువులం పేర్లనే వెట్టుకొందురు. హిందువుల ఆచారములనే ఆనుసరింతురు. కాని వీరీదుకు వెల్లెనమాజు చేయుదురు. ఇండ్లలో ఖురాను నంచుకొందురు. మేము ఖాదవాయి (గారుమునకు వెళ్లితిమి, అపుడచట హిందూమతబోధకులును మాల్యీయను గూడ చేరి యుండిరి గాని విరోధములేవియును కనుబడలేదు.

అచట లాలా హంసరాజు (లాహారు) గారితో మాటలాడితిమి. శుద్ధికార్యమునకు రాజకీయములతో నెట్టి సంబంధము లేదు. అది కేవలము సాంఘికముగాని మరవిషయముకూడ గారు. అని హంసరాజుగారును చాలమంది మూలకానాను గూడ తెలిపిరి. మహమ్మదీయ మతాభిమానముగల మూలకానాలుగూడ నటులే తెలిపిరి. గ్రామములలో విరోధములులేవు కాని ఆగ్రామున్నగు పట్టణములలో విరోధములు ప్రబలముగా నున్నవి. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రీ భంగము కలిగినది గాన దీనిని తొలగించుటకు నాయకులు గట్టి ప్రయత్నము చేయవలెను. హిందువులకు మహమ్మదీయులకు కలసి పనిచేయనిగల విధానము నేర్పవలెను. స్వలికలలో విరోధకారణములకు, తేపులను ప్రకటించుకొని తద్విధమునచేర్చుటకు నాని గాత్రేపించుటకునుగూడ ఎట్టివిధము జరుగవూడదు. ప్రముఖ లాసభలకు పోగూడదు. మూలకానాలుహిందూమతమునచేరగోరి:వోఅవనిని వారికే వదలివేయవలెను" అని వాదనను ప్రకటించిరి(స్వరాజ్య)

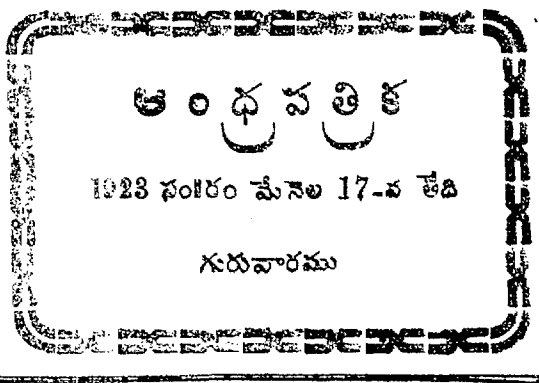
కృపాదీకేను

కలకత్తాలో మహాంతు కృపాబాసింగమునకు వై సెన్సు లేకుండ కత్తిని వెట్టుకొనినందు కలకత్త ఒకరూపాయ జుర్యానా వేరుగా, అరెస్టు కై:వోల్తులో అమీచేసెను. ఆకత్తి గజముపొడుగున్నది గాన కలకత్తా పోలికను నిబంధనల ప్రకారము దానిని వై సెన్సు లేకుండ భరింప గూడదు. ఆకారణమున, శిక్షను ఖాయపరచితిమని హైకోర్టునాడు తీర్పు చెప్పిరి. కృపాబాసింగు భరింప చూపుచున్నదను ముద్రముట నుని.

ఆంధ్రులకొక గొప్ప పదుపాయము

చెన్నపు రాంధ్రసభ

చెన్నపురిలో వైద్య సహాయము కోరి చికిత్సచేయించు కొనవచ్చువారికి నలభ: ఇచ్చుటకును, మరయును అవసరమైన అయావ్యాధులకు శీతగిన ఆముపుతులలో ప్రవేశపెట్టి యొగ వై:ములు విచారింతురు మొదలగు సహాయము చేయుటకును చెన్నపురాంధ్రసభ సభ్యులలో పాఠశాల వారికి నాకు చెన్నపురి వచ్చినపుడు సభా భవనములో (15 ప్రాంగిను వానెపు విధి) బసయియున్న శేర్వాటు చేయుటకును చెన్నపురిలో కాపురమున్న ఆంధ్రులలో కుటుంబ దొరకనివారికి పనులకొరకు ప్రయత్నించుటకును ఈ సభవారు వీలై ఎంతవరకుయము చేయబూనెనెను న నెట్టి సహాయమును కోరునారు ఈ కింది విలూక మనకు ఉత్తరములు వ్రాసిన వారు కలకత్తాలోనుగాని విరాధువకెడ్డి, చెన్నపురి ఆంధ్రసభ నాఘి: కిరాతాభి గౌరవ క్షాత్యర్థం 24 ఆంధ్రుల సా:హాయకములతో క్షే:లో, మూలకానా

ఈజిప్టుస్వాతంత్ర్యము

ఈజిప్టు జాతీయనాయకులగు జిగ్మల్ పాషా గారిని బ్రిటిషు అధికారులు జైల్దారులు ప్రవాస ముపెట్టుచుండిరి. అతనికి దేహమస్వస్థముగ నుండుటచే, ప్రాన్సుకు గొంపోవుట కంగీకరించిరి గాని స్వదేశమున కంపరయిరి. జిగ్మల్ పాషాగారు ఈజిప్టు జాతీయతకును ప్రధాన నాయకు లనుట నిస్సందేహము. ఈ సంగతిని ఈజిప్టును స్వయముగ తిలకించిన బ్రిటిషు లేబరు ప్రముఖులు రూఢిజేసియుండిరి. వీరియుద్దేశమునందు జిగ్మల్ పాషాగారు లేనిది, ఈజిప్టుదేశమేలేదు. అట్టి ప్రసిద్ధపురుషుని శేకము నుండి వెడలగొట్టి ఈజిప్టులో సమాధానమునకు బూనుకొనుట నిష్ఫలము. మార్షలులాను తొలగించుట, ఈజిప్టునకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చినటుల ప్రకటించుట, నిరుపయోగము. మార్షలులా నిలిచియుండునంతవరకు ఈజిప్టు ప్రజలు సంతృప్తి జెందజాలరు. ఇచ్చవచ్చినపుడెల్ల మార్షలులాను ప్రకటించుటకు బ్రిటిషువారికధికార ముండునంతవరకు, ఈజిప్టు ప్రజలు తమకు స్వాతంత్ర్యముబ్రెవని భావించజాలరు. జిగ్మల్ పాషాగారు ప్రాన్సునందు లయన్సు స్టేషనుకు జేరగనే, ఈజిప్టు సంఘాధ్యక్షులు విజ్ఞాపనమును సమర్పించిరి. అందుకు బదులుజెప్పుచు, జిగ్మల్ గారు తమ నిశ్చయమును చక్కగ వెల్లడిజేసిరి. 1921 సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో ప్రవాసమున బడినప్పటినుండి, జిగ్మల్ గారు గావించిన మొదటి ప్రసంగమిదియే. జిగ్మల్ గారు రాజకీయరంగమును విడిచిపోవలయునని, ఆలెన్సీ ప్రభువు ఆజ్ఞాపించెను. జిగ్మల్ గారు రంగీకరింపరయిరి. తుదకు మిలిటరీవారి వలన, నతడు బలవంతముగ గొంపోబడెను. ఈజిప్టు జాతీయతాను ప్రతినిధిని భావించుచున్నపుడు, జిగ్మల్ గారు బుద్ధిపూర్వకముగ కార్యరంగమును విడనాడుదురా? తాము ఆందోళనకారకులము గామనియు, ప్రజలస్వాతంత్ర్యముల నపహరించెడి బ్రిటిషు అధికారులే ఆందోళనా కరులనియు, అశాంతికి మూలకారకులు వారేననియు జిగ్మల్ గారు స్పష్టపరచిరి. తాముగాని, ఈజిప్టు ప్రజలుగాని తిరుగుబాటుదారులుగారని, జిగ్మల్ గారు వెల్లడిజేసిరి. జిగ్మల్ గారు బ్రిటిషువారితో సమాధానమునకు నచ్చుటకు సంసిద్ధులుగ నున్నారు. కాని, న్యాయమునకును కౌరవమునకును ధంగకరముగ బూటకపు సమాధానమునకు జిగ్మల్ గారు డబడజాలరు. ఈజిప్టు ప్రజలస్వాతంత్ర్యమును గుర్తించి, జిగ్మల్ పాషాగారితో సమాధానపడవలసిన బాధ్యత బ్రిటిషువారిపై నిలిచియున్నది.

ఈజిప్టు ప్రశ్నను పరిష్కరింపక నిలిపియుంచిన కొలదియు, అది ఇంకను విషమమగుచుండును. ఎవమిది సంవత్సరములనుండియు, ఈజిప్టు మార్షలులా కిందపరిచాలింపబడుచున్నది. సర్దిఫికేటు అధికారము కింద, హిందూ దేశమును పరిపాలించుట సాధ్యమాయని విచారించెడివారు ఈజిప్టు చాక్రముంచుక పరికించుట యుక్తము. ఈజిప్టునకు విజయమొసన్నమగుటకు, ప్రజల దృఢనిశ్చయమే కారణముగాని వేరేదాదు. ప్రజల దృఢనిశ్చయము.

సడలకుండునని, ఎంతటి యవాంతరముల నయినను చాల వీలగును. స్వరాజ్యము ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యము. దానిని పొందట కెల్లరకును హక్కుగలదు. దానిని నిరోధించుట కేరిగి శక్తిచాలదు. ప్రజలు వట్టుపట్టిక యెడల, వారి సంకల్పము సఫలము గాక మానదు. స్వాతంత్ర్యమునకును పరాధీనతకును ఎంతకాలము సంరంభము జరిగినను, తుదకు స్వాతంత్ర్యమే విజయము గాంచితిరును. ప్రపంచచారిత్ర మిటుల ఉద్ఘోషించుచున్నది. ప్రజలలో స్వాతంత్ర్య క్రబోధము గలిగిన పిమ్మట, దాని సజగద్రొక్కుట దుర్లభము. నిరుత్సాహము జెందక, దేశభక్తిని విమవక ఏదేశపు ప్రజలు పాటుబడెదరో, వారికి విజయము త్వరలో గలుగును. మార్షలు లాక్రింద నలుగుచున్నను, ఈజిప్టు ప్రజల స్వాతంత్ర్యోద్యమము మొక్కబోవక, అయ్యది దినదిన ప్రవర్ధమానమగుచున్నది. నాయకుల నిశ్చంధములు, శ్రేణోత్సాహము నినుమంతయు సడలింపజేయజాలకబోయెను. బ్రిటిషు అధికారు లింతవరకు జేసిన కార్యములకు నష్టపరిహారము గోరని వరతు మీద, మార్షలు లాను తద్దజేయుటకు ఆలెన్సీ ప్రభువుగా రంగీకరించెదరు. ఈవిషయమై వాగ్దానము జేయుటకు, జిగ్మల్ గారి కభ్యంతరము లేదు. కాని, ఇక డెమ్మిటీ చట్టము పేరుతో, అంతరంగికపరిపాలనములో పాల్గొనుటకు, బ్రిటిషువారి కవకాశమిచ్చుటకు ఈజిప్టు ప్రజ లంగీకరింపరనియు, విదేశ యాజమాన్యమునకు వారు సమ్మతించరనియు, ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యమును ఎంత కష్టపడియున్నను సరిపాఠించుటకు ప్రజలు సంసిద్ధులుగ నున్నారనియు, జిగ్మల్ గారు వెల్లడిజేసిరి. జిగ్మల్ గారి నిశ్చయము సఫలము గాక బోవునా? నామమాత్ర స్వాతంత్ర్యముల సంగీకరింపని వారికి, పూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లభించితిరును.

జిగ్మల్ పాషాగారితో సమాధాన పడవలయునని, ఇంగ్లీషు పత్రికలు కొన్ని హెచ్చరించుచున్నవి. జిగ్మల్ గారి ప్రశంగము ఇంగ్లండులో కొంతవడి సంచలనము గలిగించెను. ఇక డెమ్మిటీ చట్టమును గావించినను గావించకున్నను, మార్షలులాను తొలగించుట ముఖ్యమని, మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక డెలుపుచున్నది. జిగ్మల్ పాషాగారితో వెంటనే సమాధానము జేసికొనవలయునని ఈ పత్రిక ఇంగ్లండును హెచ్చరించుచు, జిగ్మల్ గారిని ఈజిప్టునకు రానిచ్చుట ప్రధానకర్తవ్యమని డెలుపుచున్నది. నేషను పత్రికయు, జిగ్మల్ గారిలో సమాధానపడుట యావశ్యకమని భావించుచున్నది. ప్రజాసామాన్యమునకు జిగ్మల్ గారికన్న నెక్కుడుగ ప్రాతినిధ్యము వహించువారు తేరనియు, అతనిని ఈజిప్టునకు రానిచ్చుటవలన శాంతిగురురుననియు, నేషనుపత్రిక నమ్ముచున్నది. జిగ్మల్ గారు ప్రవాసమున నుండునంతవరకు, పరిష్కారము గురురదనియు, ఈజిప్టు ప్రజల యాగ్రహ మణిగిపోవడనియు, నేషనుపత్రిక తలంపు. ఇకనయినను ఇంగ్లండు తన ధర్మమును గుర్తించి, స్వాతంత్ర్య నిరోధమును మానుకొని, జాతీయనాయకునికి స్వేచ్ఛనుసగి, ఈజిప్టులో సమాధానపడునా? ప్రస్తుత విషమస్థితి దొలగవలయునని ఇంతకన్నను వేరుమార్గము లేదు. ఈజిప్టు దేశచారిత్రము గాంచిన, అధునిక యుగమున ప్రజల స్వేచ్ఛను అణగద్రొక్కుట దుర్లభమని నువ్వు కనుగును.

మలబారు బ్రాహ్మణేతర సమావేశము
మలబారు బ్రాహ్మణేతర సమావేశమున కభ్యవృత్తహించిన జాక్వరు నలైశ మొదలియారు గారి ప్రశంగము కాలపు ఎన్నికలను ముఖ్యం

నుంచుకొని, చేయబడినటుల స్పష్టమగును. వీరు జిప్టి సు ఉద్యమ స్వభావమును వెల్లడిజేసిరి. ఈ యుద్యమము జమిందారులు భవవంతులకును, ప్రజాసామాన్యమునకును గూడ సంబంధించియున్నదని, వీరియుద్దేశము. ఇంతవరకును ప్రజాసామాన్యమున కీయుద్యమ మెక్కుడుగ సంబంధించినదని, జిప్టి సు పక్ష నాయకులు డెలుపుచుండిరి. జాక్వరు నలైశను గారు నిజమును బయలుపెట్టిరి. రయితును, జమిందారులును గలిసి, బ్రాహ్మణేతర తిరుగుబాటు, కాని, రయితులలోను జమిందారులలోనుగూడ బ్రాహ్మణులు గలరనుసంగతిని వీరు గుర్తించలేదు. జిప్టి సు ఉద్యమ పరిణామము, ప్రజాసామాన్య ధేమమునకు ప్రతికూలముగ నున్నటుల రానురాను వెల్లడియగుచున్నది. ప్రజాస్వాతంత్ర్య రక్షణకీ యుద్యమము అక్కరకు రాకబోవుటచేతనే, ప్రజల ప్రేమకిది పాత్రము గాకున్నది. మలబారులో జరిగిన తిరుగుబాటునకు సహాయనిరాకరణోద్యమము కారణమును అపవాదము రానురాను దొలగిపోవుచున్నవి. జాక్వరు నలైశనుగారుగూడ, తిరుగుబాటు నకు శూ మి సంబంధముగ యిబ్బండు లొక ప్రధాన కారణమని గుర్తించుచు న్నారు. ఇప్పుడయినను మలబారు పరిస్థితులగుర్చి విచారించుటకు, కాంగ్రెసుపక్షమువారికి అధికారులవకాశ మొసగుటలేదు. నిజకారణముల వరసిన గాని తగు ప్రతిక్రియల గావించ వీలుండదు. జిప్టి సు పక్షమువారిలో పట్టుదల తగ్గినందులకు, జాక్వరు నలైశనుగారు చింతించుచున్నారు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముగూర్చి వెనుకటియుత్సాహ మిప్పుడు గనుపించదట. ఎట్లగుడదను జూచిన ఎద్దు బెడరినటుల, మూడు సంవత్సరముల కాలముతో సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమనిన జిప్టి సుపక్షమువారులనే బెరుతుచున్నారట. దానిగురించి గట్టిగ మాటలాడుట కవశయి నను నిలవబడినయెడల, అతనిని కొరగాని వానిక్రింద భావించెదరట. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకు సంబంధించిన తీర్మానములను ఆమోదింపవలదని జిప్టి సు పక్షమువారే ఇతరపక్షములవారిని ప్రేరేపించినటుల నిదర్శనములు గలవట. ఇది మిగుల శోచనీయమని జాక్వరు నలైశనుగారి యుద్దేశము. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకు సంబంధించిన ప్రభుత్వపు టుత్తరువును ఆచరణలో బెట్టుటలేదట. దీని సాచరణములో బెట్టవలదని, ప్రభుత్వమువారు రహస్యప్రకటనమును వంపినటుల వదలిగూడ గలదట. ఈసూచనలన్నియు నిజమగుచో, జిప్టి సు పక్ష సభ్యులకును మంత్రులకును సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునందు సమ్మకము తగ్గి యుండవలయును. వేరుకారణము నూహించుటకు సాధ్యపడదు. ఏది ఎటులున్నను, ప్రభుత్వపు టుత్తరువులను ఉల్లంఘించెడి యుద్యోగులను కఠినముగ శిక్షింపవలయునని యు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునందు గట్టి పట్టుదల గలవారినే శాసనసభలకు బంపవలయుననియు, జాక్వరు నలైశనుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. వీరినిందారోపణలను, ఇతరు లెంతవర కంగీకరించెదరో తెలియదు. “నిజమగు బ్రాహ్మణేతరులనే” శాసనసభలకు బంపవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. అట్టివారెవరో వీరు పేర్కొనరయిరి. జిప్టి సుపక్షమనిన సిగువడువారు తమలోనుండదగరట. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము విరుపయోగమని భావించెడివారిని, మొగమోటుని లేకుండ త్యజింపవలయుననియు, గోడమీద పిల్లివాటముగ నుండువారలకు శరణ్య మొసగగూడదనియు, వీరు ఖండితముగ డెలుపుచున్నారు. జాక్వరు నలైశనుగారి యూహ లెంతవరకు కొనసాగునో చూడవలయును.

“మాలవల్లి” ప్రభుత్వస్వాధీనము

శ్రీయుత ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణ పంతులు గారిచే రచించబడిన “మాలవల్లి” లేక “సంగవిజయ” మను నవలను ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనపరచుకొనినట్లు, ఈవారపు పోస్టునెంటుజారి కెట్టులో ప్రచురించబడినది. దీనిలో రాజద్రోహపురిత మగు విషయము గలదనియు అనుజ్ఞానానికి వ్యతిరేకములగు భిన్నముగ ప్రకటించబడెననియు ప్రభుత్వ ప్రకటనము దెలుపుచున్నది. ఈ గ్రంథ మిదివరకు రెండు సంపుటములు ప్రచురించబడెను. వీనియందు రాజద్రోహ మేమిగలదో, తెలియదు. అధికారుల దృష్టికిది ఎటుల గనుపించినను, సామాన్యపాఠకుల దృష్టికి రాజద్రోహము ఏమాత్రము గోచరింపజాలదు. ఇది కేవల సాంఘికనవలయనియు, పంచముల యుద్ధరణ మన కిది ప్రోత్సాహమొసగుచున్నదనియు, విడిత మగును. కాని, అనుమానగ్రస్తులకు రాజకీయవాసన గనుపించుట ఆశ్చర్యకరము గాదు సాంఘిక, రాజకీయ, మత సంబంధమగు యుద్ధమము లన్నిటిని స్వేచ్ఛయు, స్వాతంత్ర్యమును మూలాధారములు. జీవుని బంధములనుండి తొలగించు మార్గమును, మతము అన్వేషించును. సంఘమును ఉన్నతస్థితికి దెచ్చుమార్గమును, సాంఘికోద్ధమము అన్వేషించును. స్వరాజ్యసిద్ధిని గలుగజేయు మార్గములను శాశ్వతయోధ్యమ మన్వేషించును. స్వేచ్ఛను పొందుటయే, ఈయుద్ధమముల కన్నిటికిని సామాన్య శయము. అందుచే, సంగదాసు తన కులమును ఉద్ధరించుటలో ప్రాణమును పైతము కోల్పోవుట, స్వాతంత్ర్య భావోన్మతికి ప్రబల నిదర్శనము. ఇది కేవల సాంఘికోద్ధమమయినను, దీనియందు అధికారులకు రాజకీయవాసనగొట్టుట వింతగాదు. ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానముక్రింద, ఇట్టి యుద్ధసంఘములను అణచివైచుటయందు ఆశ్చర్యము లేదు. గ్రంథకర్త, ఆంధ్రుల సంఘస్థితిని కనులగట్టినట్లు వర్ణించి, ఆంధ్ర సవలాకచనయందు నూతనమార్గమును ద్రోశ్చును. వాడుకభాషయందు గ్రంథము సంతను రచించి, కొత్తతెలి ననుకరించెను, ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు కొత్త యలంకారమును జేర్చి, లక్ష్మీనారాయణపంతులుగారు ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు సాక్షులయిరి. కాని దానివ్యాపకమును ప్రభుత్వమువారి కట్టిరి. మానవస్వాతంత్ర్యరక్షణకు ఎటుల భంగము వాటిల్లుచున్నదియు, ప్రజలందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధివలననే, స్వాతంత్ర్యరక్షణము గుడురును. ఇట్టినిరోధములన్నియు, ప్రజలను స్వాతంత్ర్యసంపాదన కధికముగ ప్రోద్బలపఱుచునని, విశ్వసించెదము.

మహాత్ముని అన్వేషణ

యర్రవాడ జయిలులో గాంధీమహాత్ముడు 105 డిగ్రీలజ్వరముతో బాధపడుచున్నట్లు, “లోకసంగ్రహ” అను పూనానావార్తాపత్రిక ప్రకటించుచున్నది. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారింతవరకును ఎట్టి ప్రకటనము గావించకుండుట, విచిత్రము. భారతీయులందరిచే పూజింపబడెడి మహాత్ముని శరీరాశోగ్యముగూర్చి ఎప్పటివారల నవ్వుడు దెలుపుట, ప్రభుత్వమువారి ధర్మమైయుండెను. ఈజుప్తునాయకులగు షర్ఖుల్ పాషాగారు జబ్బుపడుటచే వారిని నిర్బంధముమండి విడిచినరీతినే, గాంధీమహాత్ముని కూడ విడిచివెట్టుట భావ్యము. కాని, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు, కారిత్యమును విడనాడెదరని జోషియు. గాంధీమహాత్మునికి త్వరలో శరీరగుర్వత దొలగుగాకయని భారతీయు లెల్లగును ఈశ్వరుని చేదుచుండురు. రేవటిదినము మహాత్ముని సర్వసంపాదనము, మహాత్ముడు చేసినాత్యంతము శారిత్ర

ఎట్టిబాధల ననుభవించుచున్నారో ఇంచుక యోచించవచ్చును. ప్రజలధర్మమేమి? మహాత్ముని యుగజేశములను నిర్వహించి, ఆతడు దలపెట్టిన స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై భారతీయు లీనమయమున తమశక్తి సంతస వినియోగించుట, అవశ్యకము. మహాత్ముని యెడ కృతజ్ఞతను జూపుటకు ఇంతకన్నను అనుకూలమార్గము గనుపించదు. మహాత్ముడు త్వరతో స్వస్థత జెందుగాక!

కృపాణధారణము

సిక్కులకు కృపాణధారణము, మతవిధియని తెలిసిన విషయమే. కృపాణధారణము, ఆయుధ శాసనముక్రింద నేరమనుట, ప్రభుత్వమత తాట స్థమునకు విరుద్ధము. కలకత్తాలో మాత్రము అధికారు లీసంగతిని పాటించక, సిక్కులపై కృపాణధారణమునకు నేరమ మోపిరి. వీరిని మేజిస్ట్రేటుగారు శిక్షించిరి. కలకత్తా హైకోర్టు కష్టముచేయగ, మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పును హైకోర్టువారు ఖాయపరచిరి. హైకోర్టువారి యుత్తరువు కడువిచిత్రముగ నున్నది. సిక్కులు కృపాణముల నెందుకు ధరించిరో విచారించుట తమపని గాదుట. విక్టోరియారాణీ ప్రకటన మునకును దీనికిని సంబంధము లేదట. కలకత్తా పోలీసు చట్టముక్రింద, ఇట్టి ఆయుధమును ధరించుట నేరమగునా కాదాయని విచారించుటయే తమ ధర్మమట. ఉన్నత న్యాయస్థానము తనవిధిని తమ కనగజూచుట, సమంజసము గానేరదు. న్యాయ శాసనములకు, విశాలార్థము గ్రహించుట హైకోర్టు వారి ధర్మమైయుండెను. మతతాటస్థము, విక్టోరియారాణిగారి ప్రకటనముచే స్థిరపరుపబడెను. అందుకు భిన్నముగ న్యాయమును నిర్వహించుటచే, హైకోర్టు తనస్థానమును కోల్పోవును. మతనియమములకు న్యాయచట్టములు భంగము కలిగించుటచే, నెట్టి యసంతృప్తి వ్యాపించునో యూహింపవచ్చును.

ఉప్పుపన్ను: సర్ వెలంటైను ఫిరాలు

ఉప్పుపన్నును విధించినందులకు, రాజప్రతినిధిగారిని సర్ వెలంటైను ఫిరాలుగారయినను అభి నందింపజాలకబోయిరి. దేశమునందు రాజకీయాం దోళనమును వృద్ధిజేయుటకు, ఉప్పుపన్నుకన్నను అనుకూలమార్గములేదని, ఫిరాలుగారి తలంపు. ప్రభుత్వపులోటును భర్తీజేయుట కింతకన్నను వేరు మార్గములేదాయని ఫిరాలుగారు అడుగుచున్నారు. ఉప్పుపన్నును విధించుట అత్యవసర చర్యలక్రిందకు రాదనియు, కన్నాటుప్రభుత్వ గావించిన వాగ్దానము నిది త్రోసివైచుచున్నదనియు, సంస్కరణములపై దాడివేడలుట కవకాళమిచ్చుచున్నదనియు, ఫిరాలు గారియుద్దేశము. ఫిరాలుగారిందుకు విచారించనక్కరలేదు. ప్రస్తుత సంస్కరణములు వేరువిధముగ: పరిణమింపజాలవు. ప్రజల కీ సంగతి తెనుకనే తెలియును.

బయస్కోపు యాక్టరుల సంపాదన

అమెరికాలో బయస్కోపులలో కనబరచు ఫిజముల నిమిత్తము చేపములుచేసి పాటకముల వాడేవారి సంపాదన చాల హెచ్చుగా నున్నది. దొరతనమువారు తీసికొనిన రెక్కలు తయారు చేయించిరి.
1. చార్లీ చాప్లెనుగారికి ఆరేండ్లకేరము 8 బొమ్మలకు పని చేసినందు కియ్యబడిన మొత్తము 215,000 పాములు.
2. మేరీ పిక్ఫర్డుగారు మాడు బొమ్మలకు ఒక్కొక్కదానికి 70,000
3. జార్జ్ రాబ్బెర్ట్స్గారు 8 బొమ్మలకు ఒక్కొక్కదానికి 82,000. మరి 12 బొమ్మలకు చెరి 70,000
4. కెనెడెయ్యూరాబ్బెర్ట్స్గారు 12 బొమ్మలకు చెరి 22,000. మరి పెక్కుచుండి ఒక్కొక్క బొమ్మకు 10,000 మొత్తము 30,000 పాములుబయ్యెను.

స్థానిక వార్తలు

మద్రాసు శాసనసభ:— 211 శేషశిక్షిగారు ఆనంతపురం జిల్లా క్రెడిట్ సొసైటీ అధ్యక్షుని నుండి రసి వ్రాయుచున్నారు.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:— కడచిన ఏప్రిల్ నెల 15 తేదీ జరిగిన ప్రార్థన తరగతి కరీకులో: గృహధర్మలైన వారి పేర్లు:— 1. పి. నుండరరామయ్య, 2. పి. బ్రహ్మయ్యనెట్టి, 3. సి. చెన్న శేషలక్ష్మి, 4. ఎ. రామలింగనెట్టి— కార్యదర్శి.

శివపురి అన్నదానసమాజము:— కడచిన మాసమున శివపురి అన్నదానసమాజము కట్టిగాట 300 మంది వీడలకు, 3111 గోవిందాను చతుర్భుజదాసుగారు 280 మంది వీడలకు, సి. కుళ్ళప్పామిశెట్టి, దాసు మనవాళశెట్టి, సుకసాల రంగశాఖశెట్టి, కోల్తూరు అన్నశెట్టి, ముత్తిగురవయ్యశెట్టి, క. టి. పురుషోత్తం మొదలి, జి. గోపాల సామి శెట్టి, పి. యస్. మంగయ్య శెట్టి, యం. జీతమ్మ, క. సి. రామకృష్ణయ్య, కూర్మ కృష్ణయ్యశెట్టి, యల్. వెంకన్నదేవయ్య, మాజిశెట్టి రామస్వామిశెట్టి, కావలి నరసింహం శెట్టిగార్లు ఒక్కొక్కరు మూడుమంది వీడలకు, వచ్చయ్యభర్తలు భర్త్యులకు 80 మంది వీడలకు రావుసాహెబు పి. సంబంధం మొదలిగారు 66 మంది వీడలకు కోట వడరాజు శెట్టి, బి. వేణు గోపాల శాయుడు, కె. కామా నుజం శెట్టి, పి. చంగల్య శాయ శెట్టి గార్లు ఒక్కొక్కరు 50 మంది వీడలకు విశ్వమూర్తు, డి. సి. కాల నుబ్రహ్మయ్య మొదలిగారు ఒక్కొక్కరు 38 వీడలకు టి. వేణు శెట్టి, మాజిశెట్టి నుబ్రహ్మయ్యశెట్టి కంపెని గుమస్తా విశ్వజ్ఞాన సమాజపు సభ్యులు 25 మంది వీడలకు అన్నదాన సమాజసర్పిరి సమాజపు కార్యదర్శి ప్రకటించుచున్నారు.

న్యాయస్థాన వార్తలు

ఒక మహాధికారిపై క్రిమినలు కేసు

చెన్నపురిలో తిరుగన్నామలె అధీశం ఏజంటుగను మహాధికారిగను అంబలపన్ను తంబిరానుగారు 1920 సంవత్సరము నవంబరునెలలో నియమింపబడిరి. ఈ అధీశమునకు తేదీ గృహముల బాడుగలను కనూలుచేసి మన్నుబడియందలి ప్రధాన కార్యాలయమునకు పంపబడినవారు నుండిరి. ప్రధాన కార్యాలయమువారు ఎన్ని పర్యాయములు ఖండితముగ వ్రాసినను వీరు చెన్నపురిలో బాడుగలను కనూలు చేయించుకొనరని ప్రధాన కార్యాలయమునకు ఆమెత్తములను పంపకయే యుండిరి. 1923 మార్చి నెలలో ప్రధాన మహాధికారి ఉత్తరవుల ననుసరించి వీరు డిస్మిసు చేయబడిరి. ఈ అధీశం నూపరింటెండెంటు అగు పి. వెంకట్రామ అయ్యునగా వీరిపై పోలీసుకోర్టునందు కేసు చేసేయబడినది. అధీశమునకు తేదీ రూ. 2,265, 7-10 ను డుర్బినియోగపరచి అపహరించిన అంబల పన్ను తంబిరానుగారిపై మోపబడినది. ప్రధాన రాజధాని మాజిస్ట్రేటు ఎల్. ఎ. కామేశ్వరగారు నేటిదినము కేసువిచారణ ప్రారంభించి తిరుగ ఈ కేసు జూజు నెల 1-వ తేదీ నాటికి వాయిదా వేయబడెను.

మాలవల్లి

ప్రభుత్వమువారిచే వశపరచుకొనబడుట గుంటూరు కాపురములకు వున్నక లక్ష్మీనారాయణగారు వెల్లూరు నెంటులుకెయిలులో నున్నప్పుడు రచించి వెజవాడ ఆంధ్రవరదత్తువారిచే, ప్రభుత్వమువారి సగిన పరచుటకు విరుద్ధముగ ప్రకటించబడిన “మాలవల్లి” లేక సంగ విజయము అను గ్రంథమును చానికరులను 124 (ఎ) ఇండియను సెషన్సుకోడు క్రింద శిక్షార్హ మగుటచే ప్రభుత్వమువారు తొలగించుకొనిరి ప్రకటించబడెను.

ఇండియా బ్యాంకుధర్మ తంబివార్లు కొంతకడకున్ను నున్నారని, ఇండియానుండి అధిపతివార్తలను, బ్యాంకుండి అధిపతివార్తలను మార్గము వచ్చుచున్నది.

స్వామిస్థానములు

లైసెన్సు లేని రివాల్యూరు-రెండవతరములు కఠినశిక్ష
కలకత్తా 16 మే:- కొన్ని రోజులకు పూర్వము పోలీసు
సబ్ ఇన్స్పెక్టరు దొంగతనము నేరముకొంద గోపాలాని ఆరెట్టుజే
సెను. ఈతడు పోలీసులు ఇన్స్పెక్టరును ఎదిర్చి తప్పించుకొని
పారిపోయెను. ఆతని స్నేహితుడు గోపేంద్రనాథగోపా
లివాల్యూరును తీసి ఇన్స్పెక్టరుపై ఒక గుండువదలెను. కాని అది
తప్పిపోయినది. వాళ్లు యొక్క ప్రయత్నించెనను నేరముకొంద
ప్రొజెక్టు నెవన్యుట్టి గోపేంద్రని నిర్దోషిగా ప్రకటించి వదిలి
వేశెను. ఈదినమున, లైసెన్సు లేకుండా రివాల్యూరునుచుకొనె
నను నేరముకొంద ఫోటో (వెనీడెన్సి) మేజిస్ట్రేటు గోపేంద్రునికి
రెండువత్సరములకఠినశిక్షను విధించెను. గోపాలానికి పోలీసులగు
దిర్చి తప్పించుకొని పారిపోయెనను నేరముకొంద ఈతడువారే
ఒకవత్సరము కఠినశిక్షయను విధించిరి.

బ్యాంకులై రెక్కరు - పత్రికాధిపతి

మాననమము దావా

తెలంగాణ 15 మే:- వి. మాణిక్యవేలుమొదలిగారు
మొదట ఇండస్ట్రియల్ బ్యాంకును మానేసిండు రెక్కరు. క.
నారాయణస్వామి అయ్యగారు "ట్రాస్ట్" అను ద్వితీయ
పత్రికను ఆధిపతి. పత్రికాధిపతిగా 1922 ఏప్రిల్ 27 మే 16
తేదీ సంవత్సరము "ఆరట్టుపరిచాలించింది" "ఒకపాఠ్యం" అను
శీర్షికల క్రింద నోకాటాటమును రచించి అందు మొదలి
యగుగారు కొంతమంది పెద్దపత్రికాధిపతుల వద్దకు జని ఆశ్చర్యము
మగు పలుకుబడి ని వి వి యో గి యు చు వ్యవహారముల
సాగించుచుండెను మానన మ్మ కర మ గుండు వ
యములతో ప్రకటించెనని మొదటి యా ర డు పత్రికాధి
పతిపై వి. పి. సి. 5000 స్వేచ్ఛ క్రింద వాచా దెచ్చెను. ఒకర
త్సరమునుండియు జరుగుచున్న ఈవాద్యము నీటిమేస్త్రేటుచే
వీడినమాన పరిష్కరింపబడెను. మాద్రాయినేరకుదని మేజిస్ట్రే
టు నిర్ణయించి ఒక నెల సామాన్య ఖయిదు శిక్షను రు 250 ల
జరిమానాను, జరిమానాను చెల్లించనిచేడల మరిరెండు నెలల
శిక్షను విధించెను.

అల్లయన్న బ్యాంక్ ఉద్యోగియుని మోసము

అల్లయన్న బ్యాంక్ అలవాతాద్ కాళి మారాచా
వాద్ నల్ ఏజన్సీకి సంబంధించిన గోపాల్ లాల్ బీహారిలను
నడిచి ఇంటియల్ బ్యాంకువారు తరు బ్యాంక్ పేర ట్రాన్స్
ఫరుచేసిన లక్షరూపాయోట్లను, మరి 17 వేల రూపాయోట్లను అప
హరించినందులై ఆరెట్టు చేయబడెను. మాద్రాయినేర మొత్తము
91 వేల రూపాయల కొరకెను.

విచిత్రమైన మోసము

మాధుకా శీశా అనునొకడు తాను బుల్లియకా బ్రోకరు
నని చెప్పి గణపతిలాల్ మాధుకాకి కొంచెయిద్దోగియు నొకని
ని ఇంటియల్ బ్యాంకులో 25/3/8 చొప్పున బంగారమును
వరసమగు వెలకొనించునని చెప్పి అతనినిగొండి 25 వేల రూప
లను గైకొని వానికి బంగారమును కొనివచ్చెదను. వేచియుండుమని
చెప్పి దబ్బుచేజిక్కించు కొని ఎక్కడికో పారిపోయెను.

వేసవికాలపు తేదీలు తాళలే: చల్లదనమునకు బోవు
అక్కడకాన అను గ్రామము నడచలేకను అగ్నిప్రమాదము
చేదను శశమైసది.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజము,

బెజవాడలో

శ్రీ మా రు తి మో తే హ లు లో

19-5-23 తేదీ రాత్రి

శా కుం త ల నాటక ము

ప్రదర్శించెదరు.

కట్టు:- 8, 2, 1-8-0, 0-8-0, 0-4-0.

యవజ్ఞానానందాచార్యులు, మేనేజరు.

మూలపత్రి
ప్రభుత్వపు ఉత్తరువు

[ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము] ఈవిన్నయను తీరమానకు
తావొగరి సానుభూతిని చూపవేడెదను.-పం. ఆ. కా.ప్రె.]
నిన్నటి గజెటునందు మూలపత్రి అనుగ్రంథమును గురించిన
ప్రభుత్వమువారి నిషేధపు టు తరువును చూడగనే నామృదంత
ము నీరైపోయినది. ఆశ్చర్యమో! ఆంధ్రభాషావతుల మర
దృష్టము నేమని చెప్పగలను. ఈకాలములో రసన తరము లై న
గ్రంథములు వ్రాయగలవారే లేరు. ఉన్నను పూజాపురస్కార
ములతో మూలపత్రి మూలమున్నాదు. అందునను సాంఘిక
పరిస్థితులను. కృతావళి కార్మికులక్షేమములను నిన్ను పాఠ్యపత్రి
తో నిస్సాధ్యపరతతో వర్ణించి దేశదాంభ్యమును కన్నుల
గట్టినట్లు రూపింపగల మూలపత్రి వంటి గ్రంథములు వ్రాయు
దేశభక్తులు చాల తక్కువ. సాభాగ్యవశమున యీకృతారాధన
కుంతులుగాకరింటి నాయకమణులు ఇట్టివారికి బూనినారు కాని
దురై నెలనీరమున కక్కరేమి చేయగలరు ?

మూలపత్రి సాంఘికనవల. అందునను పంచమాభ్యుదయ
మానకు మూలకందము. ఈవాటి కార్మిక సమస్యయొక్క స్థితి
గతుల నరయుటకు దివ్యగర్భణము. నిమ్మబాతుల పాలిటికి
కల్పవృక్షము. ముఖ్యముగా బ్రాహ్మణేతరజాతుల యభ్యున్న
తికి అసాధారణమగు అపూర్వముటిక యన్నను తప్పకాదు.
సారస్వతనిదానమున నేమి. సామ్రాజ్ విషయమున నేమి. సర్వ
సమత్వవిషయమున నేమి. లై సభక్తి రాజభక్తి మున్నగు విషయ
ములలో నేమి. అదృష్టియమైన గ్రంథము. కాదుకాదు గ్రంథరాని
భవనలయము. ప్రభుత్వము నెడలగాని కృత్యాభరము నెడలగాని
వాక్యాశ్రమునైనను పాదవ్యమును చూపునట్టి గ్రంథము ఎవర
మాత్రము కాదు. ఒక్క కాకపోవుటయేగాక, వేయి ప్రభు
త్వములైనను చేయలేని అసానుత్యాసించ జేజబాలని, తమద
మాది విజ్ఞానమున-కర్తవ్యతానా సంపదను-దిక్కులేనమును-చేకూ
ర్చి ప్రజలలో చక్కని నాస్థితి గల్గించగల యీ క్రమోత్తమమగు
గ్రంథము. ఒకదేశమువారు. అందునను ఒకజాతివారు. హెచ్చు
తగ్గులుగాని కులభేదముగాని. తేలంద-స్వేచ్ఛించి-పేమించిగార
వించు గ్రంథమును-రాజకీయముగాని సాంఘికముగాని దుష్టత
లేని గ్రంథమును- నిషేధించుట యనగా కేవలము సాంస్కృతి
వివాదమున జేయుట యట్లుండగా-అజాతి సంకరను సంఘమరి
ణము నొందించుటయే యగును.

ఆయా! ఇంతకంటెను రాజకీయముగమాత్రమే ప్రభు
త్వపు నిరంకుశత వెల్లడియగుచుండెడిది. ఇప్పుడు సాంఘిక
సారస్వత విభాగములవైసగూడ అమహారథము ప్రచండవేగము
తో పరుగిడు నట్లున్నది! ఆహ! ఏమికాలమహిమము. రాజ
కీయస్వాతంత్ర్యముతో-బాటు సాంఘిక సారస్వత స్వాతంత్ర్య
ములుగూడ నిస్సాధమునకు పాల్పడెలసిన దురవస్థను తెచ్చిపెట్టి
తివా! వీసబంధూ!

17-5-23 } పంచాంగుల ఆదిపూరాయణశాస్త్రీ
చెప్పెను.

బాసుగారు-అతని కష్టములు

ప్రభుత్వమునకు, విశ్వవిద్యాలయమునకు పొందిక
కలకత్తా 16 మే:- ఒకతా విశ్వవిద్యాలయమునకు నూతన
వైసుభాస్కరుని భూపేంధనాధికారుగా, కలకత్తా భాషా
భివృద్ధి సంఘరాయవారసత్వమునకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు,
ప్రస్తుతము వైసుభాస్కరుల పదవి చాలకష్టములతో గూడుకొని
యన్న-నియు కాని అవిభిరు లనుకొనునంత గొప్పవికారాయ
ను దీ వెను. పరస్పర కాలము సమానము అన్నయెడల
విశ్వవిద్యాలయమునకును ప్రభుత్వమునకును పొందికను
గురుత్వము సాధ్యమగును. విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణమును,
అందుకు గాను ప్రభుత్వమువారు వీసికొనిరానున్న కానక
నిర్మాణమును ప్రస్తుతము చూచెయెడుట నున్నది. సహజముగనే
ఈకష్ట చాలాకష్టములతోడను, పెక్కి కలితీలతోడను గూడు
కొనియున్నది. అందుచే విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రభుత్వము
వారునుగూడ ఈసందర్భమున బాంధ్రులతో మెలగి సంప్ర
త్తులు పరిష్కరింపవలెను. ఇట్టిపరిష్కార చరసాధ్యము గాదు.
గ్వరలోనే మనము ఇట్టి పరిష్కారమును సాధించుట అని
బాసుగారు భావించెను.

గొప్పరైల్వే ప్రమాదము

నాగపూరువద్ద జైవరు ముగ్గురు ప్రయాణి
కులు హతు లగుట

యోట్కూలు, మే 16:- గతదిన ముదయమున చాల
తీవ్రమగు రైల్వే ప్రమాదము సంభవించెను. జి. వి. పి. రైలు
మార్గమున నాగపూరు సమీపమున దామస్కోట్ రైల్వేస్టేషను
యొద్దనందు ప్రయాణికుల రైలుబండి, స్టేషను సెగ్మెంటు వనున
రించివచ్చుచు, తప్పుపట్టాలమీదనున్నట్లుచే నట్టాలఅంచుపై నడ
చుచు ఇంజను వాచాపు 20 అడుగుల ఎత్తునుండి క్రిందకుదొర్లె.
ఇంజను వెంటనే తునాతునగలయ్యెను. జైవరము ముగ్గురు ప్ర
యాణికులు హతులై. : ద్దమ స్టేషనునులకు తీవ్రమగు గాయ
ములు తగిలెను. 20వంద ప్రయాణికులకు స్వల్పగాయములు తగి
లెను. దెబ్బలు తగిలినవా రందరును వైద్యశాలకుంపడిరి. రైలు
మార్గమున రాకపోకలు ఏమియు ఆటంకములు లేవు.

పబ్లికునర్వినసుల విచారణసంఘము

లీప్రభువధ్యక్షుడుగ నియమింపబడుట

ఈతడెవరు?

కీర్తూ, మే 16:- భారత ఉద్యోగకాఖిలను గురించి
విచారించుటకు నియమింపబడిన రాయలు కమిషనునకు లీప్ర
భువధ్యక్షుడుగ నియమింపబడెను. తగినయభ్యుత్సాహ, అనుభవము
గలవానిని నియమించుటకు ఆంగ్ల దేశీయంగనభ్యుత్సాహు జెంతయో
ప్రయత్నించి వీరినేరల నందగలెను.

లీప్రభువు ప్రభుత్వమున నుండియు తన స్వతంత్రసామర్థ్య
ముల వలన నే పార్లమెంటుకి జీవి త
మందు అగ్రస్థానము లో నొక దాని నాక్రమించెను.
వీరు విదేశములందు అందు ముఖ్యముగ కర్మకర్త ప్రాచ్యదేశము
లం దధిపతుడు అనుభవమును సంపాదించెను. లాయడతొక్కి
గారు యుద్ధాంగమర్మిక మున్నప్పటికీడు ఆతని కద్ద మిలిటరీ
కార్యదర్శి పనిజేసెను. 1919 ఆగస్టులో నీతడు క్యరసాయకాఖి
మర్మిక నియోజింపబడెను, ఈతడు 1868లో జన్మించెను.
తన ఇరుకదర వత్సరమున రాయలు అట్టిల రీదశమున ప్రవేశించి
1900 క్షికాంతిపుచ్చుకొనెను భిక్షుతీసుండి 1918 వరకు నీతడు
పారెహాను ప్రతినిధిగా పార్లమెంటు సభ్యత్వము
వహించి కన్సర్వేటివటుమున నుండెను 1903-05 వరకు నాకా
దశమున సివిలులార్డుగ నుండెను. 1912 లో శ్రీల, బానిస
వ్యాపారవట్టుమును పార్లమెంటుందు ప్రవేశపెట్టి సాగించెను.
1910-14 వరకు విమానదళసంఘాధ్యక్షుడుగ నుండెను. తరువా
త సంగ్రామమున పాల్గొనెను. 1916 వత్సరమున లాయడతొక్కి
గారి కార్యదర్శిగ నున్నప్పుడు నైలుబిరుదొంపగలడెను.

1918 లో వేరను బిరుదొంపగలడెను. 1919 లో క్షిపి
కాన్సిలరుల పదవి యొసగబడెను. ఆ వత్సరమున ఆగస్టుమాసమున
వ్యవసాయమర్మిక నియోజింపబడెను. వీరు ఉత్తర మెరికాయల
దు గూడ సంచరించిరి.

బుదిపోటుదొంగల యువద్రవము

నిగ్రహింపబడిన మితి తాలూకాలోని ఇస్లాంకోట
యను గ్రామమును మిల్టన్ నూతనాంగుడు, మిల్టన్
ముతాంగుడు కలిసి దోపిడిచేసె 70 వేల రూపాయల కొల్ల
గొనిపోయిరి. బుదిపోటు దొంగలు 50 వందలను పోలీసులు
4 గుంసమార్గమే యు డుటకుల పోలీసు వారేమియు చేయలే
రైరి. కాని తూర్పు ఉత్తరభాగములలో టూటీ నాపగలిగిరి.
అంతంత నిస్సామకొట ప్రజలు తమకు కిగి సంక్షులు మొసగ
ప్రభుత్వమువారికి గతమాసమున మహాదళ పంపిరి. అందుకు
బయలుగా ప్రభుత్వమువారు తగిన ఆదేశములతో పోలీసుదళము
వేర్వరని తగిన సంక్షులు మొసగ నిశ్చయించియు తెలియ
జేసిరి.

వెటర్ జూనియర్
ఆంజిల్ ఎంజినులు
కొంచము పనులను ఉపయోగించుట
గందరికి తగినది
BEST & Co. Ltd.
Post Box No. 6, Madras.

జగ్గూల్ పాపాపునర్విజృంభణము.

ప్రథమ ప్రసంగము

జగ్గూల్ పాపా లియాన్సు స్టేషనులో దిగగానే, ఈజిప్టు సంగమస్థలము లెదుర్కొని సత్కరించిరి. సంఘాభ్యుదయము దాక్షిణ్యముగాను స్వాగతప్రకటనను సమర్పించిరి.

మాతృభూమి నుండి వెళ్లినట్లు ముందు, అచటి పత్రికా విలేజులలో సాహసించి, జగ్గూల్ పాపా 1921 డిసెంబరులో ప్రవాసమునకు వెళ్లినదిపై నితర మేధావీ సారాజీయవిషయముల చూచి చింతించెను. ప్రాంతీయ పత్రికలు ఈజిప్టునందు, తనయెడల సానుభూతితో నున్నందులకు కృతజ్ఞత వెలిపి, ప్రాంతీయపత్రికలలో తనను జాతీయవాదులకుగానె తరచుగ వర్ణించుచున్నట్లును, అది సరిగాదనియు ఆయన దెలిసెను. ఆయన ఏమియును నాయకుడుగాని, ఏమియును నాయకునిభూతుడుగాని కాదు. ఈజిప్టు సమస్య ప్రజలందరినూ సంబంధించినదగుటచేత కరుణభరితముల కెట్టియనకాకమును లేదు. కావున ఈజిప్టులోని జాతీయోద్యమమునకు ఆయన ప్రతినిధిగాని యేమియును జేయవలెననుట అయినను యోగ్యమైనది కాదు. కావున జాతీయవాదుల గాక ప్రజాపక్షమున వనితేయవాదిగ బ్రతినిధి ప్రభుత్వ మెదుర్కొనెను.

1921 డిసెంబరులో ప్రవాసము వస్తుటను గూర్చి ఆయన యిట్లు చెప్పెను. "జాతీయతే త్రవ్వకుండు విరమించుమని ఆలెన్స్ ప్రభుత్వ గృహమంత్రి యుద్ధరత్నను నేను లుంఘించితి. ఏలనగా నేనెట్టినిరంతరము ట్రైబునలకు లొంగియుండువాడను కాను. నా ప్రజలు నాకొసగి యుద్ధరత్నను, నిర్వహించుట బలవంతముగా నున్నది. నేను ఈజిప్టు ప్రభుత్వ కట్టుబడియుంటిని. మిలిటరీ బలము ఇష్టమున దిద్దుకొని బలవంతముగా కార్యరంగమునుండి తొలగించుటకు నేను సామర్థ్య కర్తవ్యమును నిర్వహించుచున్నాను. నేను ఆ దోషపరుడనియు, ఈజిప్టు ఆందోళన నిధికి నేను కారకుడనియు, బ్రిటిషు పత్రికలు నన్ను గూర్చి వ్రాసెను.

"నేను ఆందోళనపరుడను కాను" అని జగ్గూల్ భావోద్వేగముతో చెప్పెను. ఈజిప్టులో ముఖ్యముగ ఆందోళన చేయు వారు బ్రిటిషు అధికారులే యనియు వారే ప్రజల హక్కులను త్రోసివేల్చి ప్రతి ఇజిప్టును నికృష్టస్థితిలో నుండునట్లును, దేశ ముపదనస్థితిలో నున్నట్లును భావించుకొనినందున ఆయన చెప్పెను.

అవిధముగ బ్రిటిషు వారే కాక అధికారులను నున్నారని "నేను విప్లవకారుడను గాను. అసృద్ధిచేయుటను గాను" అనికూడ జగ్గూల్ వ్రాసెను. "గౌరవము, న్యాయములపై ఆధారపడియుండే ప్రజల హక్కులను గౌరవించునట్టి ప్రతిపక్షిని నున్నట్లు కొనుటకు మేము విముఖులగు నుండలేదు. కాని అసత్యమున, బూటకమున నుండు ప్రతిపక్షికి మాత్రము నేనియ్యకొనవలెను.

స్వాతంత్ర్యనిర్వేయము

"ఎనిమిదేండ్లనుండియు ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యనిర్వేయముతో పాలింపబడుచుండెను, కిందటి సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 28వ తేదీన ఈజిప్టును బ్రిటిషు వారు స్వాతంత్ర్యము నొచ్చినట్లు ప్రకటించిరి అని జగ్గూల్ సామాన్యముగ బ్రకటించెను. "ఇది స్వాతంత్ర్యనిర్వేయము కానందున ఆయన బలమును అట్టి స్వాతంత్ర్య మెట్టిదనవలయును?"

ఇండెమిటీ చట్టము గావించినయెడల సైనిక శాసనము గృహమంత్రిని బ్రిటిషు వారు పోటీపెట్టుచున్నట్లు జగ్గూల్ దెలిసెను. ప్రస్తుత మంత్రివర్గ ముచట్టమును తయారుచేయుచున్నట్లు దెలియుచున్నది. ఈ ఇండెమిటీ చట్టము ప్రకారము, యుద్ధపరమములలోగాని, మరి యితరపరమములలోగాని అధికారులు అన్యాయకర్తవ్యములచేసినయెడల వారి కెట్టి నష్టములు గలగల కంటే యెక్కువగా తోడ్పడునని న్యాయ విచారకుల కందరతును దెలియును. సైనిక శాసనమున రద్దు చేయుటకు బ్రిటిషు వారు పరిపూర్ణ భావముతో నుండినయెడల, ఈజిప్టు న్యాయభర్తవలన విధముగ మార్పులు లాపాలన ముపుడు చేసినందున స్వాతంత్ర్యపరిమలు ననుభవించుట, వానికెట్టి భాగ్యకరతకుండ బ్రిటిషు వారిని విడుదల చేసిన అంతయు చూచును. ఇంకొక మూడోవారిపై సామర్థ్యతను బ్రిటిషు వారి స్థాన ఇజిప్టునులే భరించి బ్రిటిషు వారిని విడుదల చేయుటకు ఇజిప్టును నిర్ధారముగా నున్నది.

"కాని బ్రిటిషు వారి కింతకన్న వేరే యెక్కువ కావలసియున్నది.

ఈ ఇండెమిటీ చట్టము మూలమున జాతీయ ఆంతరంగిక పరిపాలనమునందు పాలు గల్గియుండెడి, ఈజిప్టు ఆంతరంగిక వ్యవహారములలో మేమును పాల్గొనుటకు వీలగునట్లు చేయవలయునని బ్రిటిషు వారితలంపు. ఇందుల కీజిప్టు యియ్యకొనవలెను. ఈజిప్టుపై విదేశీయ పాలనమును స్థాపించు చట్టములన్నిటిని ఇజిప్టును తిరస్కరించెదరు. వారు తుదకురకును స్వాతంత్ర్యమునే నిరూపించుటకు నిశ్చయించుకొని యున్నారని."

* * * * *

మాండ్లెర్న గార్డియన్ వ్యాఖ్యానము

ప్రవాస కేసునుండి విడుదలయైన పిదప జగ్గూల్ గావించిన ప్రథమ ప్రసంగము ఒక విధముగా వివరముగా నున్నది. సైనిక శాసన మున్నట్లుగా శాసనవిరుద్ధముగా గావించిన తన లన్నిటిని తుమించుట కొక ఇండెమిటీ చట్టము గావించుట యవసరము. ఇది తన కిష్టమే నని జగ్గూల్ చెప్పుచున్నాడు. కాని యీ ఇండెమిటీ చట్టము ముగిసిన తరువాత బ్రిటిషు వారు దేశ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము చేయవలెననుట అయిన జెప్పుచున్నాడు. ఇది వట్టి అపరాధము. అటుల జరుగుచున్న సంగతులే మనగా, ఈజిప్టు రాజకీయవ్యవహారముల స్థిరపడ వలెను, ఈజిప్టును, గ్రేటు బ్రిటనుకు సంబంధములు కలుగునట్లు చేయవలెనని కశాసనమును రద్దు చేయుట ఆలెన్స్ ప్రభుత్వమున, ఆయన సమాజావలంబులను యిష్టములేదు. ఇతే ఆశ్చర్యమని యొక కన్యకు చెప్పుచున్నది. మనలో సంబంధముగల ప్రతి పక్షిని తేలికానట్లు, ఈజిప్టులో ప్రజావలంబుల ప్రభుత్వనిర్వహణ మేర్పడియుండవలయును. ఈవిధానమును యెన్నుకొనబడిన ఈజిప్టు పార్లమెంటు జేయుటను మార్చుట యెన్నుకొనవలెనని స్వాతంత్ర్యముగల పార్లమెంటు రావలెను. కావున ఇండెమిటీ చట్టమును తేలికానట్లు సైనిక శాసనము రద్దుచేయుట ముందు జరుగవలెనని. ఇతే యాశ్చర్యమును పాల్గొనవలెనని యెన్నుకొనవలెనని ముందు రానున్న దానికి కొంతపదిలమగు యెన్నుకొనవలెనని. ఇందులకొక మార్గముగలదు. నామక మనకు ఇక ముందు ఈజిప్టు పార్లమెంటుతో సంబంధమునకు ఈజిప్టు ప్రజలలో మంచిపట్టుబడి గల్గి వారికి నిజమైన ప్రతినిధిగా జగ్గూల్ తోనే పనియంతయు గలదు. ఇప్పుడు జగ్గూల్ తో గావించు వర్తమాన ఈజిప్టు ప్రజలందరినూ బంధములు గావు. కాని ఆ యెన్నుకొనవలెనని భద్రమైనకే గానవును. ముఖ్యముగ జగ్గూల్ పలుకుచున్నది యెట్టి యుపదేశము లేదని గుర్తించినయెడల నామామిదే జాబును. పార్లమెంటులో నుత్తరప్రభుత్వములు జరుపుట కన్యకు. ఒక మనుష్యునితో నట్లుట నులభము. జగ్గూల్ మంచి యనుభవము గల్గి, అతంతరీక్షకర్త గల్గి చెప్పినట్లు విను సమస్యను పరుడని గత విషయములే దెల్పుచున్నవి. ప్రవాసము బంధించునట్లు ఆయన కొంత మంది యుండవలెను. వినున ప్రయత్నించి చూడవలెను. అది అపజయము గావించినచో యిదివరకు కన్న చెడిపోవున జేమియును లేదు. జగ్గూల్ ఈజిప్టును తిరిగివచ్చుట రాజీ గురుకులలో యభిప్రాయం ప్రధమముగా

* * * * *

నేషన్ అండు ఆధీనియం వ్యాఖ్యానము

ప్రవాస కేసునుండి విడుదలయైన పిదప జగ్గూల్ గావించిన ప్రథమ ప్రసంగముకూడ, ఈజిప్టులో కాంతిస్థాపనకు మార్గము, ఆయనలో సంభవించుటయే యని వరల దెలియుచున్నది. ఇన సామాన్యభావము ఆయనయందే బాగుగ విశదమగు నున్నది. ఆయన తిరిగి వచ్చుటకు వలస ప్రయత్నము గలగలచున్నది. జగ్గూల్ మూలించిన కలుల ప్రస్తుతస్థితి మిగుల నవనాసముగను కిష్టముగా నున్నది. ప్రభుత్వ విధానము పరిష్కరింపబడునట్లు ఆలెన్స్ ప్రభుత్వ సైనిక శాసనమును రద్దుచేయవలెను. ఈ ప్రభుత్వవిధానము జగ్గూల్ సలహా లేనిదే స్థిరపడవలెను. ఇండెమిటీ ఆఫ్ గౌరవనీయ ఆలెన్స్ ప్రభుత్వ వారితో నున్న మాటనిజమే కాని స్వాతంత్ర్యముతో నెన్నుకొనబడిన ఈజిప్టు పార్లమెంటు ఇండెమిటీ నియంత్రణయని ఆయన భావము. ఈవిషయమే జగ్గూల్ ప్రసంగము చూచి నిచ్చుచున్నది. ఇప్పుడు సైనిక శాసనము రద్దుచేయునెడల యిప్పటికి ఎనిమిదేండ్లనుండియు గ్రేటు బ్రిటను గావించిన దుష్కర్తవ్యములను తుమించుట ఆయన యిష్టముగా నున్నది. అట్లు దెల్పుటచాలా మంచియొక్క గానియును. జగ్గూల్ యెక్కువకాలము ప్రవాసములో నుండి కొలదిని, ఈజిప్టు స్వభావము మరింత కఠోరముగా నుండును. అందువలన రాజీవదురుట కనకాకము తక్కువగా నుండును. జగ్గూల్ విడుదలయగుట ఆలెన్స్ ప్రభుత్వమును ఖండింబుట యగును. తృప్తికరముగా కాంతి యేర్పడుటకన్న అది యెక్కువగాదు. ఈ సమస్య పరిష్కారమునకు కీలు ఆయనచేటు లోనే గలదు. ఆయన యెట్టి నిశ్చయమును బడెయినో కను నట్లు యుక్తము.

వాతావరణస్థితి

1928-సం॥ మే నెల 17-వ తేదీ గురువారము

తేలముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపురం	92.1	81.1	...	0.16	1.66
కోకాపుట్	98.7	62.8	...	1.96	0.74
వికాపుట్	91.5	78.1	1.45	2.28	0.70
కాకినాడ	99.8	82.0	0.28	0.40	0.94
మచిలీపట్నము	108.7	80.6	...	0	1.15
గుంటూరు	110.4	88.1	...	0.74	1.05
కర్నూలు	104.0	82.4	...	0.58	0.68
బళ్లారి	102.7	76.5	...	0.89	1.17
అనంతపురం	101.1	78.6	...	0.72	0.90
కడప	106.6	87.4	...	0.18	0.96
నెల్లూరు	106.8	81.5	...	0	0.74
మద్రాసు	101.5	79.6	0.08	0.08	0.89
కడపూరు	100.0	81.1	...	0	0.90
నెల్లూరు	108.5	77.0	0.15	0.77	1.48
సెలము	108.1	74.8	0.06	8.29	1.17
కోయంబత్తూరు	98.9	74.8	...	1.77	1.98
తిరుచనాపల్లి	105.8	75.4	0.18	0.46	2.78
నాగపట్నము	99.8	80.9	...	0.15	1.12
పుదుచ్చోటి	104.9	77.8	0.12	0.12	2.52
మధుర	101.9	78.8	0.12	0.29	8.50
పాంబన్	92.8	79.1	...	0	2.04
తిరునల్వేరి	...	...	...	0.88	2.69
తిరువేంగుడు	87.8	77.6	...	0.71	6.57
కొచ్చిన్	90.7	80.4	...	1.74	6.70
కాలికట్టు	90.2	79.9	...	1.69	5.21
మంగళూరు	91.7	78.8	...	0.17	2.50
బెంగళూరు	82.7	70.8	...	8.80	0.81
హాస్సన్	87.0	67.9	...	2.76	1.77
మేరకార	79.6	64.8	...	2.04	2.59
తైచూరు	108.8	79.7	...	0.42	0.68
మైదాపూర్	104.2	82.2	...	0.09	1.42
కాల్వార్	90.5	78.9	...	0	0.96
రత్నగిరి	89.5	78.4	...	0	0.19
బొంబాయి	91.9	80.2	...	0.02	0.08
మోలాపూరు	102.7	75.7	...	0	0.77
కొడైకనల్	72.0	58.4	...	4.07	3.57
ఉదకమండలము	69.5	51.2	...	87.0	2.98

సర్కారులలో, వికాపుట్టు, కాకినాడలో, తిరుచనాపల్లి వద్ద గండ్లు వానబడ్డాయి. వికాపుట్టులో 1.45 అంగుళములు, కాకినాడలో 0.28 అంగుళములవాన కురిసెను. దక్షిణ భాగమున ఆకసము నిర్భలముగా నున్నది. ఉత్తరభాగమున కొంత మబ్బుగ నున్నది. దక్షిణమున అర్ధాకరమైనది. బందరులో 8.5 గంటలకు, కోకాపుట్టులో 8.5 గంటలకు మాయముకంటే క్షణిక వేడిమి ఎక్కువగా నున్నది. వికాపుట్టులో రాత్రివేడిమి 7.6 గ్రేడ్లు కమియె.

దక్కను:—ఆకసము నిర్భలముగా నేయున్నది. కడపలో రాత్రి వేడిమి 8.9 గ్రేడ్లు హెచ్చుగ నున్నది.

కర్నూరు:—తిరుచనాపల్లి బయట నేలను. మద్రాసులో కొంచెము చిగురుబడ్డది. కడపలో ఆకసము నిర్భలముగా నున్నది. రత్నగిరిలో మేఘాభ్యుదయము నున్నది. కిత్వోన్గిరి మామూలుగా నున్నది.

మైదాపూరు:—కొంచెము ఆకసము మేఘములతో నూడుకొన్నది. అర్ధాకరమైనది. కిత్వోన్గిరి మామూలుగా నేయున్నది.

అచటచట చిగురులు కుపాన పాగుచునే యుండవచ్చును.

ఎన్. ఆర్. యు. సామ్యూరు

భారతదేశ వాతావరణము

విదేశ వార్తలు

ఇంగ్లాండు రషియా

మేడ్వానాల్లాగారి తీర్మానము

కామన్వెల్త్ లో కలకలము

పార్లమెంటు సభ్యుని నభిమతి వెడలగొట్టుట

లండన్, మే 15:— విదేశాంగ కార్యాలయమున క్రిందవలెనని మేడ్వానాల్లాగారు పాదించు తీర్మానమును చర్చించుటకు ముందుకు వచ్చినట్లు క్రాస్ గారు కామన్వెల్త్ కేగిరి, ప్రేక్షకుల పూర్వమును అసీనులయిరి.

‘బారు’ ప్రభుత్వమును బ్రెటన్ ఎటు లంగీకరించెనో అటు లనే శోచియుట ప్రభుత్వమును బ్రెటన్ అంగీకరించ వలెనని మేడ్వానాల్లాగారు గోరిరి. సోవియట్ లు బ్రెటిష్ వారు తమ తేజము దాటించిన నంద లన్నియు యథార్థమే యను కొన్నును వాటి నన్నిటిని సూర్యరశ్మి తాకిన వెంటనే మంచు కరగి పోవునటుల అనించుట నన్నిటిని కరిష్కారము చేయుటకు వలెననిరి. మాస్కో వారు దౌర్జన్యమును విప్లవమును ఇండియా బ్రెటన్ ప్రాచ్యతేజములందు పెంచి వాటిని వ్యాపింపజేయుచో దాని వాడేమియటకు బ్రెటిష్ వారికి హక్కుగల దనిరి. ఏదో ఏదో జెప్పిరను కానియుచో తగవులాడిన ప్రయోజన ముండదు. తగిన రుజువు గావలెననిరి.

ప్రభుత్వవైఖరి

సోవియట్లు ప్రభుత్వమువారు మన కంపెనీ ప్రభుత్వము మనకుంటున్నప్పుడు సోవియట్లు గారు తెలియజేసిరి. వర్తకపు టాడంబడికను మనము మానుకొను కలంపు మనకు లేదు. వానివారము ప్రవర్తించుటకే మనము ప్రయత్నించెదము. సోవియట్లు ప్రచారము నిజమని తిరగబెట్టినప్పుడు మేడ్వానాల్లాగారు సభవారిని గోరిరి. అందులో ఇంచుకయు అసత్యములేదనిరి. 1920 లో చంపుబడిన డేవిడ్ గారును, ఆ సందర్భములలోనే బంధిగైకొనబడిన ప్లాక్ హార్డింగ్ సతియుగాక ఇంకను ఎందరో అధిమము 168 బ్రెటన్లు ఆస్వాదముగ పూర్వముగ బంధియగ జేయబడిరిని నుడివిరి. చాకల వడ కలను సూర్య ఇచ్చిన ప్రభుత్వమైన తృప్తిరముగ లేదనిరి. నవ్వరిహారము ఇచ్చెద మన లేదు. ఇకముందైన ఇట్లు గుండగమును చేయమనిగూడ అభయమొనగలేదు. అంతర్జాతీయ సభా సమావేశమును సూర్య రాజ్యవారములను జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించుచున్నాడు. మరల యథాప్రకార మీ సభ్యులందు రషియనులు తమ కల్పిత ప్రతినిధులను అధికారమును మనము అంగీకరించవలెనని గోచెదననిరి.

క్రాస్ గారు కోరుచో అయినను కలనుకొని మాట్లాడుటకు క్రాస్ ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము లేదనిరి. మాస్కో ప్రభుత్వమువారితో మంలయోచించుటకు కావలెనన్న శాస్త్రముగను గడువును క్రాస్ గారి నిమిట కభ్యంతరము లేదనిరి. కాని మన కోర్కెలను వారు పెరవేర్చుకొంటుంటే మనలను వారు తృప్తి పరుపరారు.

క్రాస్ గారు

నిన్నటిరాత్రి లండన్ జేరిరి. ప్రస్తుత పరిస్థితులను సూర్య లండన్ లోనున్న కషియను వర్తక కార్యదారులతో ఆలోచించుటకు అతితీవ్రముగ విమోచనమొదలను మరియితర వాదనముల మొదలు పయ్యెదమని వచ్చిరి.

రూపు పరిస్థితులు

పరమ కటాలము 151 తేదీయదయమున చేదనులో ‘ఆరైన్’ రంగులసోదా కార్యదారులను అక్రమించుకొనిన పరిశ్రమ అగి పోయినది. పనివాండ్రు పనిలోనికి రానియలేదు.

బెల్జియను ఆక్రమణ

బెల్జియనులు 15 తేదీని బ్యూరారు విజ్ఞోరియాడగరమును కొంగుగట్టుటకు అక్రమించుకొనిరి. తమ అసమృత్తిని తెలుపుచు నెనెబారు సమైక్యజేరిరి. ఒకో ఒకో రైలుస్టేషనుగూడ అక్రమించుకొనిరి.

పార్లమెంటు సభ్యుని వెడలగొట్టుట

లండన్ మే 16:— కామన్వెల్త్ లో రషియా త్వరచోరమును చర్చించునపుడు కలకలము బయటపడెను. చర్చ ముగియుననగా కొంచెముమందు కమ్యూనిస్టు సభ్యుడగు న్యూబోల్లాగారు మాటిమాటికి చర్చకు అడ్డుపడెను. రాత్రంతయు కూర్చుని మామీద నేరములను అరోపించి మాకు అనిందలను అడ్రేపించి అయ్యది నిరాధారములని చూపుటకు ఏల అవకాశ మీయరిని అభ్యర్థించి సంచోధించి యడిగెను. ఆతనిని సభనుండి తరమివేయుదని అభ్యర్థించుట పిటిజరాయిగా రాజ్యపించిరి.

న్యూబోల్లాగారు సభనుండి పోవని నిరాకరించిరి. పోలేను పార్లమెంటు అయిదవసారి యున్నవానిని పిలిచి న్యూబోల్లాగారిని ఆవలకు బొమ్మని జెప్పవలెననిరి. నేనిచట అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టులతరపున సభలో నున్నాడను జాగ్రత్త యని పరిభవ మగునటుల బదులిడిరి. తదనంతరము అభ్యర్థించు వక్తకు కలువంపి న్యూబోల్లాగారిని సభనుండి తొలగించవలెనని తీర్మానము నుపపాదించుచుని జెప్పి, ఆయన న్యూబోల్లాగారి పేరును చదివి అయినను సభనుండి తొలగించడమైనదని తీర్మానమును చార్ల ధ్యానములతో జేసిరి.

ప్రాంసు-వేసవికాలము

వేసవికాలములో పూర్వము పనిచేయుకాలమునే అయి అలాగే జులైవలెనని ప్రాంసు పార్లమెంటువారు 218 మంది అనుకూలముగను 240 వంది ప్రతికూలముగను తీర్మానించిరి. నెవెటు వారు తీసిని ప్రువచరవలెన కాని అవట దీనిని అడ్రేపించెదరమకొనుచున్నాడు.

నాకానిర్మాతల తగాదా

నాకలను నిర్మించు పనివాండ్ర వేతనములను గంట 1 కి 1/2 పెన్నెనుండి ఒక పెన్నెవరకు వేతనములను తగ్గించుటకు మధ్యవర్తులు నిశ్చయించిరి. పోయిన మాసములో జరిగిన వివాదముచే ఈ ఏర్పాటు సంగీకరించిరి. ఈ కల 28 తేదీనుండి ఈ ఏర్పాటు అమలులోనికి వచ్చును. కార్మికుల వేతనములను నూటికి 75 వొల స కర్మకారుల వేతనముల బట్టి ఏర్పాటు జేయవలెననిరి. ఇరువత్తములవారును ఈ ఏర్పాటును జరదాటరాదని ఏర్పరుచుకొనిరి.

ఇండియన్ సర్వీసులు

మించుకాలము ముందుగనే మించు దీసికొనుట

లండన్, మే 15:— సివిలు సర్వీసులో నున్న వారుగాక ఇండియన్ పబ్లిక్ సర్వీసులో నున్న కొందరు ఉద్యోగులు 1918 సం॥ జూలై 28 తేదీకి ముందు రిటైరు అయినవారికి 1919 లో అంగీకరించబడిన మించుప్రకార మియ్యలెనని కామన్వెల్త్ లో ప్లాన్లీ టబ్బుగా రద్దుగ జీతములోగాని మించులోగాని నెనుకటి తేదీనుండి ఎక్కువజేయరాదను సూత్రమును రద్దుచేయకుండ టబ్బుగారు నూచించునటుల మించు ఇచ్చుటకు విలులేదనియు ‘ఒకరికి అట్లు ఒకరికి మొక్క’ అనరితిగ జేసిన ఆస్వాదము జేసెనుటగునని వింటర్స్ ప్రభువు తెలియజేసెను. పిలుప్రభువుగూడ ఈ ఏర్పాటునే పూర్తిగ ఒప్పుకొనెననెను.

బ్రిక్సన్ హత్యనేరము

మోటారుడ్రైవరు శవ పరిశోధన
జేతు 4 గుండెబిల్లు బాన్సుటుల కాన్పించెను. ఈతని సోదరుడు తెలియజేసిన జేదన:— నా సోదరుడు తనబండిని దొంగలకు ఇచ్చువాడుక లేదు. నిశ్చయముగ ఇట్టి నేరములకై తనబండి నెచ్చుదును ఇచ్చువాడుగాడు.
ఒకారానాక సముద్రప్రయాణమునకు తగియున్నయే ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి.

రాయలు కమిషను

నకు అద్యక్షులుగనుండుటకు లీ ప్రభువు అంగీకరించినయిది తక్కినసభ్యులపేర్లను ముందు తెలియజేయవలెనని కామన్వెల్త్ లో వింటర్స్ ప్రభువు బ్యూరీగారికి బదులిడిరి.

ఐరిషు ప్రవాసములు

ప్రభుత్వాధ్యయ శాసనము

లండన్ మే 14:— ఆరుజ్ ట్రబయల్ గారి విమోచనములో ప్రభువులగవారు చేసినతీర్పు ననుసరించి మంత్రివర్గము వారు జేసినకార్యదర్శికి అనుకూలముగ నుండునటుల అభయ కాసనమును ప్రవేశపెట్టెదరు.

అభయ శాసన ప్రవేశము

లండన్, మే 15:— నేడు అభయ కాసనము ప్రవేశపెట్టబడు ననియు మే 29 తేదీ రాత్రికి అది అమోదించబడు ననియు కామన్వెల్త్ లో ప్లాన్లీ బాడ్లీ వుగారు తెలియజేసిరి. మరల సభవా తీసిన విమోచన మే 28 తేదీని సమావేశమాయెదరు. మునుపు అనుకొన్నటుల 29 తేదీని కూడదు.

ప్రభువుల సభా తీర్మానము ప్రకారము ఇంగ్లాండునుండి ఫ్లోటుకు గొంపోబడిన బండిలనందరిని ఇంగ్లాండుకు బంపిజేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రీస్టేటు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారని బ్రిడ్జిమన్ గారు తెలియజేసిరి. ప్రీస్టేటువా రికిని అట్లు జెప్పరనిరి. కొందరు ప్రవాసితులపై ప్రభుత్వమువారు క్రిమినలు చర్యను నడిపించ సమకట్టిరి. దీనికి లోనై ప్రవాసితులు ఇంగ్లాండుకు తేరగజే విడుల చేయబడుదురు.

జర్మను నష్టపరిహారము

జర్మనుల ఆర్థికపరిస్థితులు

మరల క్రొత్త యేర్పాటును సూచించవచ్చును

లండన్ మే 15:— రాత్రి 11-20. ప్యారిసునుండి ప్రొముఖత్రికా ప్రత్యేక విలేఖరి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. మార్కు ధర మరల పడిపోవుటచే జర్మను ఆర్థిక పరిస్థితులు భయంకరముగ నున్నవి. రివివ్యాంట్ సిద్ధిగతులు కష్టముగనున్నవిని మంత్రీవర్గమువారు కనుగొనిరి. ఈ అపాయమును సకాలములో తొలగించగలరాయని నందియనుచున్నది.

నష్టపరిహారములు అనలే లేకుండపోవు నను భయముతో పరమములు జర్మనీ పూర్తిగ మాలిపోవుట కిష్టపడుటలేదు.

జర్మను ప్రభుత్వమువారు పరమముల అందోళనము నెరుక్కొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

జనజరిలో బ్రిటిష్ వారు నూచించిన నష్టపరిహార విధానమునకు జర్మనులు ఒప్పుకొని బ్రిటిష్ వారిని తమ ప్రక్కకు తిప్పుకొని ప్రాంసు బెల్జియములకు ప్రతికూలముగ నుండునటుల జేయ ప్రయత్నించెదరు. ఇట్టితోగూడ విడి పోవునటుల చేసెదరు. అట్లుగచో ఫలితము విపాదకరమే. ప్రాంసు రాజకీయము, కాని మిత్రమండలికి మిత్రభేదమును కలగజేయుట తప్ప జర్మనీకి దీనికలన వేరొకలాభము కాన్పించదు.

హాల్బిన్సురంగు కార్యాలయములు

కరాములచే 14 తేదీని అక్రమించుకొనబడినవి. పనివాండ్రు ఫ్యాక్టరీలోనికి రానియలేదు హాల్బిన్సు ముట్టడిలోనున్నదని ప్రకటించిరి.

జర్మనులు నష్టపరిహారమును మార్చి తెలియజేసిన ఏర్పాటులను జపానీయుల అంగీకరించలేదు. పరిష్కారము కుదురునటుల ఇంకోకవిధానమును తెలియజేయవలెననిరి.

చీనా దొంగలు

సాంకాకు 10 కోటిమిటలులతో ప్రవేశించి చాల గోలచేయుచున్నాడు.

150,000 దోలరులను, ముందుగను సామగ్రిని ఇచ్చినచో పెదలిపోయెదమని భయపెట్టుచున్నాడు. విదేశీయులు అచట కాపురమున్న వారు చాల భయపడుచున్నాడు.

ప్రభుత్వవేసలను మరలించినచో బండిలను విడుదలజేసెదమని మేమంగీకరించలేదని దొంగల తోడు తెలియజేసెను.

బొంబాయిలో నాకాళయమును గట్టిన ప్రా.విమ కిర్మి గారు 25 త ప్రయాణమున చనిపోయిరి.

బాక్ ఒకటన తేదీ నుండి అమెరికను నూతను విక్రయించుధరుల నేర్పరుచుటకు మాండ్లెస్ ప్రర్తికడుకు సుభము వారు నిశ్చయించుకొనిరి.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయ విలేఖరి)

వీరేశలింగ వర్ధంతి

అంధ్రదేశముయొక్క మాతాప్రభుత్వవిశేషమునకు, ప్రబోధమునకు మూలకారకుడైన శ్రీశ్రీశ్రీమల్లెన వీరేశలింగంపంతులుగారి నాటుగతసాంవత్సరమును ఈశం 18 వ శతాబ్ది ఈ పురమునకు శ్రద్ధాభివృద్ధి వారిమిత్రులచేతను, అనుచరులచేతను జరపబడినది. ప్రాతఃకాలమున ఆనందవనములో కామరాజు మామహేంద్రరావుగారి యాగమార్యమున ప్రార్థన జరపబడినది. అంతట నచ్చటజేరిన వారందరకు ఫలములను, తాంబూలములను ఇచ్చిరి. 10 గంటలసమయమున ఆ చట్టుబట్టెయొక్క పీఠములకు దాములు జేరుబడినది. కాకినాడనండి రఘుపతివేంకట నాయుడుగారు నమోదమారిరామకృష్ణారావుగారును, పెద్దాడరామస్వామిగారును, ఎమ్. వి. ఎన్. కృష్ణారావుగారును పాల్గొని నరసింహముగారును, కోకాక కృష్ణారావు నాయుడుగారును నింక మరికొందరు వీరేశలింగంపంతులుగారియొడల గౌరవము కల వాడును వచ్చిరి.

పురమండీరము న సభ

సాయంత్రము ౫ం 5-30లకు పురమండీరమున ఒక బహిరంగ సభ జరిగెను. శ్రీశ్రీశ్రీమల్లెన నాయుడుగారి కృతజ్ఞతాపాఠము, వారియంపకమును ప్రారంభించి పూర్వము ప్రార్థన జేసిరి. పిమ్మట అంగమున నుమాడు అగ్రంజుకాలము వారిసహజ మగు గ్రంథిభారముతో పంతులుగారి కవిత్వతీతమును వినియించి వారిదేశభక్తిని గురించియు, పంతులుగారు చేసిన పనులను జేసిన మహాభక్తకారమును గుర్చియు నుపన్యసించిరి.

“రంగేశ్వరమున కోకాపర్యాయము చదివోయిన పెద్దలను స్మరించి వారి ఆత్మలకు కారితీర్చుటగా భగవంతుని కోరుటయు, వారి జీవితములనుండి మనము గ్రహింపవలసిన విశేషములను గ్రహించుటయు అన్ని దేశములందును, మనదేశమునందు ముఖ్యముగా ఆచారముగ నున్నది. నేను వీరేశలింగంపంతులుగారి మరణమున ప్రతివారమునకు జ్ఞాపకమునకు దెచ్చుకొనుచుందును. వీరేశలింగం పంతులుగారు పంతులవారమునకు చదివోయిరి. ఈ దినమున మనము మనస్ఫూర్తులగు భగవంతుని కోరుచున్నాము. వీరేశలింగం పంతులుగారి జీవితము పరమపవిత్రమైనది. ఆయన గొప్పసంపదీతుడు, పరిశోధకుడు, కవి, ప్రవాసేంద్రుడు, సంఘసంస్కర్త గొప్ప ఈశ్వరారాధకుడు. ఈయన ఈశ్వరభక్తియు ఈశ్వరనియంతిని నమ్మకమున పాఠము ఆయన కలపెట్టిన కార్యములలో ప్రబలందరు ఎదురైనను, స్నేహితులు విశోధులైనను, అనుచరులు వీడిపోయినను ఈయన కట్టుదలను వదిలక వైరమున జేసినట్లుగాను లేదు. తాను కట్టినవ్రోవను విడనాడక జయముగాంచెను. ఈ మహాపురుషుని ఈశ్వరభక్తిని గురించి ఎంత జెప్పకొనినను తనివితీరదు.”

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారు

పిమ్మట బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహాచార్యులుగారు దువ్వనించిరి. “వీరేశలింగం పంతులుగారు 72 సంవత్సరములు జీవించిరి. బాల్యదశాంతిగడపిన 16 సంవత్సరములుగాక మిగిలిన జీవితకాలమంతయు సంఘసేవకు ధారపోసిన మహాసీయము. వీరికి శరీరదార్ధ్యము తక్కువ. విశేషధనంపన్నుడుగాదు. ఆయన ఆయుధము ఆయన కల మొక్కటియే. ఈయన మనోబలము, మనోధైర్యము గొప్పలక్షణము. ఆయన జేసిన గొప్ప కార్యము లెన్నియో గలవు. ఆయన సాధనసంతృప్తితో గాని శరీరజలముచేగాని ఆయన పనిజేయలేదు. వైరమునందు నమ్మకముంచి, ఆయన మనోబలముచేతను, వైరముచేతను తన పనులను నిర్వర్తించెను. వీరిట్లు 16 వ సంవత్సరము మొదలు చదివోపువరకును ఒక్క నిమిషమైనను కృతజ్ఞులైదు. కాళిదాస దగ్గువ్యాధిచేత నిదురపట్టినపుడు ఆయన పుస్తకరచన చేయుచుండెడి వాడు. ఈ మహాపురుషుడు గొప్ప యశస్సును సంపాదించెను. భగవంతుని విశేషములేవన్నను గొప్ప దాత. ఈ వ్రతసంగ్రహములలో కెల్ల ప్రథమమున ఈ పురమండీరము నాయన స్మరణనము జేచ్చించి గట్టించి యున్నాను. ఈయనయొక్క శ్రద్ధ ము పాఠము, 1888 సంవత్సరములో జనదానయ్యగారు, అంతిమమున జంకక విరంతు వివాహములు జేయుటకు సమర్థులై సాగించెను. ఆ దినములలో జనదానయ్యగారు, నెలియన్నగారు ముగ్ధులుగా నెరుగరి. పంతులుగారి రాజకీయములలో ఒకటి బాధలు నేను బాధగా నెరుగుదును. ఈయన వైరమునకు ఈ బాధవలె లెన్నయేగలవు. చాలకా మిగిలిన ఈ పురపాలక సంఘసభ్యులుగా నుండి చుచిరి జేసిరి. పంతులుగారు శరీ

యోది, 100 కాశ్యపంతులై, రచించెను. 100 యుద్ధములు నెర్పెను. 100 విరంతు వివాహములు చేసెను. ఎల్లప్పుడును భగవంతునివై భారముమోపి తన కర్తవ్యమును గుర్తించుకొని చరించు వైరముతో ఆయన పనిచేసెను. ఒక్క గ్రంథరచనకే ఆయనకు విరతకీర్తి రాదగినది. ఆయనచేసిన, దానధర్మములను ననే ఆయన జన్మసార్థకము. ఆయన సంఘమునకు జేసిన మహా సేవలను నే ఆయనకు విశేష గౌరవము రావలసియున్నది. ఈయన గొప్ప మిత్రపరక. ఈ ఆ మహాపురుషుని 72 సంవత్సరముల కాలము పవిత్రముగ జీవించి పరమపదించిరి. ఈ మహాపురుషుని శతవ్రత స్మరించి మనము తరింపవలయును.

కందుల వీర రాఘవస్వామి నాయుడుగారు

పంతులుగారి జీవితమునుండి మనము నేర్చుకొనవలసిన విషయములు చాల కలవు. ముఖ్యముగా ఆయనయొక్క నిశ్చితాభిప్రాయము, ఆయనకట్టుకల గమనించుము. ఇంతటి నిశ్చితాభిప్రాయమును కట్టుదలయు మహాపురుషులయందు దప్పగానరావు. పంతులుగారు గొప్ప సంఘసంస్కర్త. కాళిదాస విషయములందు పనిజేయువారికిని, సంఘసంస్కర్తలకును విశేషభేదమున్నది. కాళిదాససంస్కర్తలకు ప్రజలు జోహారు లాగుదురు. వారిని కారించెదరు, కొనియాడెదరు. సంఘసంస్కర్తలకును మతప్రవర్తకులకు ప్రజలయొత్తిడి మెచ్చుగానుండును. సమకాలికులు వారిని నిందించెను, బాధింపజూచెదరు. ఆ నేరవిధములుగా వారిని బాధపెట్టెదరు. వీరేశలింగంపంతులుగారి ప్రజలు అన్ని విధములకును బాధపెట్టిరి. కాని పంతులుగారు నిశ్చితాభిప్రాయమును మార్చుకొనక తాను పూనిన పనిని కొనసాగించెను. పంతులుగారి పవిత్రజీవితమునుండి నేర్చుకొనదగిన గొప్పవిశేషము మరెయ్యటికలదు. ఈపలాపేక్షలేకుండుట, ఆయన కర్తవ్య మనుకొన్న పనిని జేసి ఫలితమును భగవంతునికిని భవిష్యత్తుకును వదిలివేసెడివారు. పంతులుగారి పవిత్రచరిత్ర విని మనము ఆయనయొక్క గుణముల ప్రకారము అనుచరింప బ్రయత్నింపవలెను.

సాలస బాపనయ్యగారు

పురపాలక సంఘసభ్యులును ప్రముఖులు నగు శ్రీసాలస బాపనయ్యగారు పంతులుగారి కార్య సూత్రమువారి ప్రధాన లక్షణముని చెప్పిరి. పంతులుగారు గొప్పకవియనియు వారికవిత్వ శైలికార్యసాధనయొక్క గొప్ప కార్యోపకరణము. వారి ప్రధాన కర్తవ్యమును సంఘసంస్కారమునకు కవిత్వమును పాండిత్యమును సహాయకారిగా నుపయోగించిరియు జెప్పిరి. పంతులుగారు నిస్సంకోచముగా పవిత్రమైన జీవితమును గడపినియు వారి జన్మసార్థము జేసికొనిరియు జెప్పి ఆయన యువగ్యాసమును ముగించిరి.

మల్లెంపూడి అప్పారావుగారు

పిమ్మట మల్లెంపూడి అప్పారావునాయుడుగారు రాంగ్లమున నుపన్యసించిరి.

అంధ్రదేశముయొక్క వీరనారీత వీరేశలింగంపంతులుగారికో ప్రారంభమైనది. చాలకాలమునకును వీరేశలింగంపంతులుగారి దేశస్థులమనియే మనకు పేరుండెడిది. మనదేశము పంతులుగారిదే మనియే వా రెలుగుదురు. నిస్సంశయముగా అంధ్రదేశముమధ్య ఇన్నింటి వారందరిలో వీరేశలింగంగారిని విధములను ప్రథమగణ్యులు. గొప్ప శ్రీశ్రీ. ఈయనకు ప్రజాస్వామ్యము రాజకీయాభిప్రాయముల ననుసరించుటకు గొప్పతనము రాలేదు. స్వతంత్రకీర్తిగల ఆయన గొప్పనాదాయుడు. ఎవరేమి యనుకొన్నను తిక్కజేయక ఆయనకు దోచినదితిని పనిజేయు స్వభావము కలవాడు. సంఘసంస్కార మన్న ప్రజల కయ్యవలెగానున్నప్పుడు వీర ఆపని తనదిగాదనుకొని యెన్ని యాక్కట్టులనుసంధించి ను ననిన మానక కొనసాగించెను. సర్వజన సహిత్యమునుతత్కృతగానున్న కులయలకును జాతులకును జనమునకును సహాయమును జేయుస్వభావముగల పురుషుడైన సంఘసంస్కారముల నెదుర్చుకొనటకు వారికిని బ్రాహ్మశ్రేష్ఠతము. కు దారిదీ సేక.

నాయుడు గారు

వెంటురమ్మం నాయుడుగారి తొమ్మిదవ్యాయము సంకీర్తి వినియములను వెలిపుచ్చిరి.

“నాయుడు పెద్దమనుష్యులు” నేరనే భిప్రాయములు గలవాలు పంతులుగారిని గురించి ఏకాభిప్రాయములను వెలిపుచ్చియున్నాడు. ఇతరవినియములలో వీరికి భేదాభిప్రాయము లాన్నియు పంతులుగారి నిర్మల పవిత్రజీవితమును గౌరవించుటలో వీరుసలగురును ఏకమగుచున్నను పంతులుగారు జేసినమహాకార్యము లెన్నయేగలవు. ఎంతటివిష్టరంజనలతో నిండియున్న పనినైనను నులభముగా జేయగలవన్న సమర్థమానమునందెడిది.

అట్లే ఆయన జేయుటయు సంధించెడిది. గొప్పవీరులకునుసామాన్యులకునుగల భేదముదెరు. సామాన్యులు ఏదేని కార్యమందుగల కష్టములను చూచి భయపడికొని మారుదురు. భయ లట్లు గాక ఆ కార్యమునంతున్న నులభములను గ్రహించి ఆ సాకార్యములకల్ల కార్య సూతులగుదురు. పంతులుగా కట్టిదీకోధాదుడు. ప్రపంచములో అన్ని విధములను అభయరాండ్రుగా నున్న విరంతులకు దుష్టినితిని తిలకించి విచారించి వారి కట్టుమునకు కొంత సహాయము జేయచూచి విరంతువివాహములను జేయ మొనరించెను. పంతులుగారిదయకు పేరులేదు. అందరికంటె పెక్కువ పాపశీతియందున్న వారి నివాసస్థులు కనిపెట్టి వారి దుఃఖమును తగ్గించుటకు ప్రయత్నించెను. ఈపవిత్రభక్తియొక్క కీ మనుగురించి తుదికాలములో కొందఱనుమానపడి ఆయనకు కష్టమును దెచ్చిపెట్టిరి. సీతదత్తలె ఆయన ఈకష్ట సమస్యనుండి జయద్రుముగా వెలువడిరి. తనయొక్క స్వార్థకవిత్వమును విడన వ్రాయమనికోరిన ప్రకారము ఈయనయొక్క నిజమైన ఈశ్వరారాధకుడు.

తెక్కలి

(విలేఖరి)

తెక్కలి బాలికాపాఠశాల సాంవత్సరిక కథ, శ్రీకాకుళము తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులు, కలగాము మల్లేశ్వరుని కీర్తిఫలస్వరూపుడునగు మ-రా-శ్రీ, మామంతు సూర్యవారాణి నాయుడు, బి. ఏ. బి. యల్ గారి అధ్యక్షతతో మహావైభవముగా సమావేశమైంది. బాలికలకు బహుమానము లీయబడినది. పాఠశాలానికేదనము జరుగబడినది. హరిశ్చంద్రనాటకము బాగుగా బాలికలచే బ్రదికింపబడినది. లోకోపకారపరాములు లగు మ-రా-శ్రీ కర్ణంపూడి ఆదివారాయనాయుడుగారు చంద్రమతి పాత్రధారిణి గజరావు సీతారామకు బంగారుగళా సంగీతి. అధ్యక్షులు సూర్యవారాయన నాయుడుగారు నిరేదనముగ గౌరవనీయులగు సంగీత పాఠ్యాయుని నియమించుమనియు పాఠాదరణము జేసి మిడిల్ స్కూలులో జేయుకేదమనియు, శ్రీశ్రీ ద్వయొక్క యాశీర్వాదమును గుర్చియు, సులక్షణాధిపతిలో ముక్తకణముపన్నునొందిరి. తాలూకా, జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటులతో, నిట్టిసభాసమయమున మాతృభాషలో నుపన్యసించి శ్రీ సూర్యవారాయనాయుడు గారు మార్గదర్శకులయిరి. సభ్యులనుతానందము బొందిరి.

కొబ్బర లోటలు పరిపంతుభూములు ఏలము

యిస్సాల్ మెంటుదారుడగు కోటి సాంబశిరావుగారు సంబంధించిన గోదావరిజిల్లా రాజవోలు తాలూకా కొత్తపేట నవీ రిజిస్ట్రేషన్ డిస్ట్రిక్టు యసుకల్లాడి గ్రామం యిశాం-164/2, 167/1 సర్వే నెంబర్లలో అణగిన నుమారు 685 కొబ్బర చెట్లన్న 1! ఏకరాలు 68 నెంట్ల భూములున్న 164/2, 174/3, 161/2 ఏ, 161/2 ఏ, 174/1 & 178-సర్వే నెంబర్లలో అణగియుండు 15 ఏకరాలు 68 నెంట్ల పరిపంతు భూములున్న అక్కిపిజుల్ అనెసిగారి పుత్రరవుప్రకారము అమలాపురం ట్రావెల్స్ బంగారాలో 1928-న కల్ల మేసెల 28-న తేదీ బుధవారము 8 గంటలకు మెసర్సు డాడెక్ కంపెనీవారివల్ల యేలము జేయబడును.

“భారతాభ్యుదయము”

ఈ గ్రంథమును శ్రీస్వామి వివేకానందుల వారు భారత దేశాభ్యుదయమునకై సూచించిన అమూల్య భావముల నతిస్పష్టముగ చర్చించుచు, ఆభావముల నెట్లు ప్రస్తుతపునాయకులు శ్రీమారూపమునకు తెచ్చుచున్నదియును వ్రాయబడినది. శ్రీస్వాములవారి సమస్తభావములను తెలుగులో ప్రచురించుట కిదియే ప్రథమప్రయత్నము గాన, ఆధ్యాత్మిక, మానసిక, శరీరాభివృద్ధికి లోడ్డును సూత్రసమార్థము లనేకములను ప్రతి వారును గ్రహించగలరు. నెల రూ. 1-0-0.

కార్యదర్శి.

శ్రీ రామకృష్ణాశ్రమము, చేబ్రోలు, గుంటూరుజిల్లా.

జూబులు

కాంగ్రెసు కార్యాలయము-బంగళా

మే 24 తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు యీ పట్టణమునుండి 5 గురు సభ్యులను యెన్నుకొనబడు గాను యీ సంవత్సరమునకు 0-4-0 చందా యిచ్చిన బంగళా పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు జాతీయ విద్యాలయ భవనమునందు సమావేశమై పాంచాలవరపు నువ్వురావుపేతులు పంచాంగముల వీరరామశర్మ దేవరాజుకృష్ణ మూర్తిపంతులు తరువర్తి సోమేశ్వరశాస్త్రి, దోపల రామచంద్ర య్యనాథులుగారును యెన్నుకొనిరి.

దోపల రామచంద్రయ్య, బంగళా పట్టణ కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగాను.

కృష్ణా జిల్లా ప్రాథమిక పాఠశాల సంఘము
మొదలగులకు సూచన.

18-5-1923 తేది తాడేపల్లి గూడెములో మ-రా-శ్రీ నుదురుపాటి లక్ష్మీవరసింహమూర్తిగారి యాజమాన్యమున జిల్లా సంఘస్థాపన సంఘ సభ్యుల సమావేశము జరిగినది. (1) మ-రా-శ్రీ దోపలరావుగారు కార్యదర్శిగా పనిచేయుటకును, (2) తిరునల్వేటిగారు కృష్ణా జిల్లాలోని తరపున ఆచంట ఉపసంఘ కార్యదర్శిగాని పనినిగిగ బంతుకును (3) ప్రతి సంఘసభ్యుడును తన తాలూకా సంఘనిక రాదాయము నుండి మండల సంఘ రాష్ట్ర సంఘములకు చెల్లవలసిన యనుమతి వెంటనే చెల్లగట్టునట్లు శ్రద్ధచేయుటకును తీర్మానింపబడినది.

రాష్ట్ర సంఘ పరిశోధనము- తాడేపల్లి గూడెములో కృష్ణా జిల్లా మండల సమావేశము జరుగుట విశిష్టతాలూకా సంఘములు కార్యక్రమమును చక్కబరచుకొనుట మొదలగు కేటగొరములు చర్చింపబడినవి.

తెన్నెటి వేంకటకామేశ్వరరావు.

పశ్చిమ కృష్ణా జిల్లా సంఘము

పశ్చిమ కృష్ణా జిల్లానుండి, ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయ సంఘమునకు యీ క్రిందివారు ఎన్నుకొనబడిరి.

౧. శ్రీరాం అప్పారావుగారు జగ్గయ్యపేట, ౨. శేరి రాజు మేకంట పరిసరం రావుగారు నందిగామ, 3. కామరాజు గడ్డ ముక్కయ్యగారు తర్లగూరు నందిగామ, ౪. గుమ్మడిమర్ల వీరరావుపేట తర్లగూరు గుమ్మడిమర్ల నందిగామ పోస్టు, ౫. అయ్యలవర కాశేశ్వరరావుగారు బెజవాడ, 6. భవ్యద రామచంద్రరావుగారు బెజవాడ, 7. శ్రీరాజు కోటగిరి పేట కలకృష్ణరావుగారు గంపలగూడెం, ౮. అయ్యలవర వేంకటరమణయ్యగారు బెజవాడ, 9. మానికోండ సత్యనారాయణరాష్ట్ర గారు బెజవాడ, 10. నూకల వీరరామచంద్రయ్యగారు కాను మోల వీరలపాడు, 11. భట్టి వె.కోడీరావుగారు నూజివీడు, 12. కల్లభ సేని వెంకటరావు దాదరిగారు ఉయ్యూరు, 13. గరిపాటి అప్పయ్య కాష్ట్రగారు ఆగిరిపల్లి, ఈ క్రిందివారు నియోజకసభ్యులు:— ౧౪. తాడేపల్లి వేంగోపాలరావుగారు బెజవాడ, బొడ్డపాటి శేషగిరి రావుగారు కంకిపాడు, 15. పాలకుడు నువ్వురావు దాదరిగారు గురజాడ ఉయ్యూరుపాడు

నూ. సత్యనారాయణరాష్ట్ర, కార్యదర్శిగాను పశ్చిమ కృష్ణా కాంగ్రెసు ఆఫీసు బెజవాడ

కర్నూలు మరాఠీ వర్తక సంఘము

1923 సంవత్సరం మే నెల 15 వ తేది కర్నూలు పు. మరాఠీ వర్తక సంఘము, మరాఠీ భాషాలో మరాఠీ వెంకటాచార్య గారు రాజానాథుల సమావేశమై యీ క్రింది వివరింపబడిన సభ్యులు మరాఠీ వర్తకమువారిచే యెన్నుకొనబడినారు.

- 1. వేల లక్ష్మయ్యగారు అశ్వత్థం
- 2. ఉత్తపల్లె స్వామిశాస్త్రిగారు ఉపాధ్యక్షులు
- 3. మరాఠీ కళిదాస్ వెంకట శాస్త్రిగారు కార్యదర్శి
- 4. పూర్ణిమ. అబ్దుల్ హిమాజ్ సాహెబుగారు కోశాధ్యక్షుడు.

కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులు

- 1. యలమూరు శేషభట్టిశాస్త్రిగారు, 2. మరాఠీ పేటల చెన్నయ్య శేషయ్యగారు, 3 నుంట్ల వెంకటాచార్య శాస్త్రిగారు, 4. మరాఠీ శిరిసాహెబుగారు, 5. మరాఠీ చిన్నయ్యగారు, 6 మరాఠీ చీమ వేంకటస్వామి శాస్త్రిగారు.

వై నుదవారిందిన సంఘమునకు, 1, 2 తరగతులుగా సంఘమునకు, పూర్వం 50 నుండి సభ్యులను చేర్చిరి. మొదటి తరగతివారు ప్రతిసభ్యుడు రు 0-8-0 ల ప్రతిసభ్యుడు సంఘమునకు చెల్లించులాగునను చెడవతరగతివారు రు 0-4-0 లు చెల్లించులాగునను తీర్మానించడమైనది. నేటిదినం ఆయావాస్య నుండుటట్టి మరాఠీ వ్యాపారం పూర్తిగా మానివేసినారు.

వేలాల లక్ష్మయ్య, సంఘాధ్యక్షుడు.

పోర్టు సెంటుజారి గెజెటు

మే 15 మంగళవారము

పబ్లికేషన్

టి. హెచ్. పి. తోగారు చిత్తూరు జిల్లా కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

సి. డి. టి. పోర్టుగారు కాకినాడలో వార్షిక ఆర్థిక వైశుకాన్నియకు నుండటకు గవర్నరు జెనరలుగా రంగీకరించిరి.

మ ర కా ఖ

యస్. హెచ్. విల్సన్ గారు మద్రాసు సెంటుజారి కలెక్టరుగా తేట్స్ గ నుండురు.

ఇ.యం. (రాజ్య) గారు కర్నూలు క్రైస్తవ కలెక్టరుగా నుండురు.

యస్. సి. యల్. క్లిఫ్ గారు కర్ణాటకలో తేట్స్ కలెక్టరుగా నుండురు.

ఆర్. డబ్లియం. తిరుపతిగారు విజయనగరం సెంటుజారి కలెక్టరుగా తేట్స్ గ నుండురు.

హెచ్. హెచ్. యస్. యం. మైసూరు, జే. డబ్లియం. మొయిడెరిగారు బండరు సెంటుజారి కలెక్టరుగా తేట్స్ గ నియమింపబడిరి.

ఏ. జి. గ్రీన్. జే. ఎ. దాల్ గారు మద్రాసు వెస్టర్ లోని సెంటుజారి మధ్యకలెక్టరుగా నియమింపబడిరి జి. ఈ.కె. జే. డబ్లియం. సామ్యూలుగారు మద్రాసు ఉత్తరం జిల్లా కలెక్టరు సెంటుజారి మధ్యకలెక్టరుగా నియమింపబడిరి

జ్యూడిషియల్

కే. విశ్వనాథ పిల్లేగారు చిత్తూరు జిల్లా మద్యకలెక్టరుగా డివిజన్ డెప్యూటీ పోలీసు నూపరిండెంటుగ నియమింప బడిరి.

ఆర్ క కా ఖ

సిడ్నీ ఆస్ట్ ఫుడ్ గారు మద్రాసు గవర్నరు సెంటుజారి ఆస్టింటెంటు నూపరిండెంటుగ నియమింపబడిరి.

లా కా ఖ

డేవిడ్ ఆబర్ నీడ్ గ్రీన్ ఫుడ్ గారు బెల్గాం కలెక్టరుగా ఆస్టింటెంటు సెంటుజారి ఫుడ్ గారు నూపరిండెంటుగ నియమింపబడిరి.

సామ్యూలు డేవిస్ గారు విశాఖపట్నం సెంటుజారి సెంటుజారి నూపరిండెంటుగ నియమింపబడిరి. మంత్రి ప్రకటన శ్రీరామ సరసిహారావుగారు, శ్రీరాం గం లలకామశర్మయ్యగారు నాయకు గారు కాకినాడ బెచ్ మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

అంతర్వర్తి జిల్లాలో 1 క్లాసు మేజిస్ట్రేటును కలెక్టరు శత్రుభామానుజాచారిగారు, సెంటుజారిలో 1 క్లాసు మేజిస్ట్రేటుగను హెచ్ ఎడ్వర్డు వెలిన్ డి, సీనాగారు, కృష్ణా జిల్లాలో 1 క్లాసు మేజిస్ట్రేటుగను డేవిడ్ ప్రభు శేషగిరిరావు పంతులుగారు, సెంటుజారిలో 1 క్లాసు మేజిస్ట్రేటుగను బండి వెంటట్రాహారావు నాయకుగారు, విశాఖపట్నం జిల్లాలో ౨ వ కలెక్టరుగను ఆర్థర్ కామెకోహ్ సెలగారు ఇన్ స్పెక్టరుగా సామ్యూలు పుచ్చుకొనట కధికారియింపబడినది.

లె వి న్యూ కా ఖ

చాచి చలపతి రావుగారు సెలవునుండి రాగా నీ కర్నూలు ఆఫీసరీకి నియమింపబడిరి.

ఇందులకు యిదివరలో మే 8 వ తేది ప్రకటనము ప్రకారము చలపతి రావు పంతులుగారిని కృష్ణా ఆఫీసరీకి నియమించు కను కొట్టివేయబడినది.

ఆ ఖి వ్య డి కా ఖ

సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు మద్రాసు అగ్రికల్చర్ సర్వేయిగా ఆస్టింటెంటు ఎకనామిక్ బొటానిస్టుగ నియమింపబడిరి.

పి. హెచ్. రామశాస్త్రిగారు సెంటుజారి ఫారం నూపరిండెంటుగ అగ్రికల్చరు ప్రాధికారుగను నియమింపబడిరి.

రావుబహదూరు శేషభట్టిశాస్త్రిగారు కలెక్టరుగా సెంటుజారి వాల్తేరు సర్కిల్లో ఒకవోడివిజన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి.

సానక సర్వేయి

గంజాం జిల్లా సర్వేయిగా లాలూకా ఖిల్లాలోని బోయి రాజ్, పులవరయ్యగారు బోర్డుల రద్దు చేయబడినవి. ఏ. ఏ. కామల్ గారు గోదావరి జిల్లా హెల్త్ డివిజన్ నియమింపబడిరి.

విద్యాశాఖ

జిల్లాలో నరసింహారాయణుడు గారు అంతర్వర్తిగా నియమింపబడిరి.

తెలంగాణ ఎడ్వర్డులు 'మెక్స్ యిలుగారు' మే 21 వ తేదీనుండి నూతన విశ్వవిద్యాలయమునకు వైస్ ఛాన్సలరుగ రెండు సంవత్సరములు నియోగింపబడిరి.

తాడేపల్లి గంగిరెడ్డిగారు గోదావరి జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ కాన్సిటా సభ్యుడుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

ఇతర ప్రకటనలు

బి. లక్ష్మీకాచార్యగారు మరల గోదావరి పదమర డివిజన్ కలెక్టరుగా పదవినిజను అస్టింటెంటు ఇంజనీరుగ మార్చబడిరి.

సి. ఓ. మెనుగారు మెడికల్ కాలేజీలో సర్జరీ ప్రొఫెసరుగా ఆస్టింటెంటుగ నియమింపబడిరి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మే నెల 17-వ తేది గురు వారము

(1) ధాన్యములు

దనియాల బా 1-కి	రు 45-0-0	మొదలు 55-0-0 వఱకు
బియ్యం బస్తాలు		మొదలు. వరకు,
మనుమ తెనాలివి ,,	ప 45 గలవి రు 11-0-0	18-0-0
సెల్టారివి ,,	డిటా ,,	14-8-0 15-8-0
డీలీవి ,,	డిటా ,,	14-0-0 16-8-0
రాగులు కా. 164 బస్తా 1-కి		8-8-0
నువ్వులు ,,		22-0-0 24-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి 195 ర.	10-8-0	రు 11-0-0
సెనగలు ,, డిటా		10-0-0 11-8-0
పెసలు ,, డిటా		11-8-0 12-0-0
మినుములు ,, డిటా		18-8-0 15-8-0
ఉలకలు ,, డిటా 164		7-0-0 7-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులునూనె బా 1-కి	రు 145-0-0	150-0-0
సెయ్యి మ 1-కి		14-0-0 22-0-0
కొండాపురం పేరు సెనగపప్పు బా 1కి		60-0-0 62-0-0
యితర ప్రదేశము		56-0-0 58-0-0
పేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 145	మి.ఎస్.నూనె 180
అమడను నూనె బా 1-కి	రు 122-0-0	128-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 165-0-0	170-0-0
హారపసుపు ,,	రు 125-0-0	130-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి	రు 90-0-0	105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంతు మణుగు 1-కి	రు 40,	45
కాళహస్తి పాయకట్టు		రు 60,65
బెల్లము బా 1-కి	రు 40-0-0	50-0-0
చింతపండు ఫాతది బా 1-కి	రు 48-0-0	90-0-0
,, క్రొత్తది బా 1-కి	రు 35-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

శట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 87-0-0	88-0-0
చదరం ,,	రు 38-0-0	40-0-0
రవుండు ,,	రు 37-0-0	38-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 తులంకు	రు 82-0-0	85-8-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 24-8-0	25-0-0
సవరను 1-కి		రు 15-18-6
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 200-0-0	205-0-0
రాగి డిటా	రు 855-0-0	860-0-0
అస్కా చెక్కర బ 1-కి	రు 56-0-0	57-0-0

(7) తంగులు అలిజరై ను

అవు కృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు	రు 125-0-0	128-0-0
తొట్టికృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు		డిటా
సింహంమార్కు 20 డిగ్రీలు		డిటా
అవుకృష్ణుడు 16	రు 108-0-0	110-0-0

ప్రతిపంట్

భాద్రపదమాసమువారి 11 ప్రతిపదము

ప్రతిపదముల పంపలయ నని కొరకు తలపుడు మాకు జాబులు వ్రాయుచున్నార. కావున ప్రతిపంట్ నివయమై నమనింపవలసికొన్న ముఖ్యవిషయములను వ్రాయుచున్నాము మంచువలని నవములు

కొన్ని ప్రదేశములు ప్రతిపంట్లకు మిగుల అనుకూలముగ దును. కాని కొన్ని సమయములందు చక్కగ వృద్ధి చెందునట్లు ప్రతిపంట్ల కర్తవ్యములను మంచువలని చెడిపోవుచు వి. ఒక రాత్రి మంచువలనిన ప్రతిపంట్లను నశించును. ఒక ప్రతిపంట్ల చెడిపోవు. ప్రతిరోజు మంచువలనిన ప్రతిపంట్లను చెడిపోవును.

7వ ప్రతిపదమున ప్రతిపంట్లలో మాడువిధములను వ్రాసియుంటిమి. మత్రియాప్రతిస్పృశ్యములలో పండు ఇతరరకముల కన్న ఇది మేలైనది మంచును ప్రతిపంట్లందు దీనికి గలదు. కావున ప్రతిపంట్ల చేయునపుడు ఆయా ప్రతిపంట్ల శిరోవృత్తిలను గమనింపవలయును. పగలు కాగుగ ఎండకాయలు రాత్రి చల్లగ నుండుట కైకలము ప్రతిపంట్ల వృద్ధిచెందుటకు అనుకూలమైనది. పంట్లమునందు నూర్యకాంతి ఎంతవేడిగ నుండిన అంతవ్యాప్తి ప్రతిపంట్ల వికసించును. ఆకాశము వేపూర్వమైన ప్రతిపంట్లకు నాశము కలుగునని ఊహింపవలెను.

మంచువలని నవములను ప్రతిపంట్లందుకు కొన్ని సాధనములున్నవి. స్వామిభవమున బట్టి మేము వ్రాయుటలేదుగాని లాభకరముగ నుండునని మా అభిప్రాయము.

మంత్రములను గూర్చి గాయలను పంట్లచేయునపుడు మంచువలని మంత్రములతోటలకు నవము కలుగునని రైతులు చెబునపుడు వారుపంట్లచే చక్కగ నీరుచల్లుదురు. మంచువలని మంత్రము రైతులకు చక్కగ తెలియును. పంట్లకు బాగుగ కట్టుటచే కాడలు బలపడును మంచును ప్రతిపంట్లందు కట్టి కలుగును. దుర్బలమగువలను చెల్లించు భారతీయుల ద్వాధను బావుకట్టి రాటుమునకున్నట్లు, పంట్లకు చక్కగ కట్టుటలను మంచు ప్రతిపంట్లందు కట్టి కట్టి వీలగును. కాని ప్రతిపంట్లకు నీటిని పండ్లము లండుట ర్థమని వాదింపవచ్చును. కటాలను తలచినపుడెల్ల నీరు పంట్లకు సాధ్యముకాదు. బాగుగదున్న పంట్లములందు ప్రతిపంట్ల వృద్ధి చెందును. దున్నుటచే నేల మెత్తపడును. అప్పుడు నేలందు తడి ఈడ్చుకొనటకు చాలకాలముపట్టును. వర్ష కాలమును భూమి గ్రహించునీరు ఎడకాలమునందు అవియై పోవుండును. చక్కగ దున్న భూములందు ఈనీరు అవియు పంట్ల చాలకాలము పట్టును. బాగుగదున్న ప్రదేశములందలి పంట్లకు వృద్ధి చెందుచుండును. చక్కగ దున్న పంట్లములందలి పంట్లకు మంచును ప్రతిపంట్లందు కట్టియుండును.

పిటి లన్నిటికన్న ఎవరియింటి దొడ్లలోవారు ప్రతిపంట్ల నీకొనిన ఇట్టి ఇంట్లందుండవు. ఇంట్లగులవారందరూ తమదొడ్ల ప్రతిపంట్లను పంట్లచేసికొనెను. ఇంట్లకుల ఆధికమగు లాభముండని కొందరు హింపవచ్చును. ఈ కలహము విని ఒక ప్రభుత్వోన్యోగి ఇటీవలనే హేళన మొనర్చెను. కాని ఈ ఉద్యమము సారించినపుడు రాటుమును హేళన మొనర్చిన వారు పంట్లకు రండిరి. క్రమ క్రమముగ రాటు మొక్క విలువ స్థాపించబడిన విధముననే ప్రతిపంట్లందును ప్రతిపంట్ల చేయుటచే కలుగగల లాభములను పండ్లగురైరుగ గలరని నమ్ముచున్నాము. మావాదమును నిద్రగించు లెక్కలు ఇతర వివరములు రాబోవు వారపు ప్రకటనము తెలివెదము.

విలేఖకుల సంజేహములు

విత్తులు తీయుట

7వ ప్రతిపదమున ప్రతిపంట్లను తీయు విషయమైంత వ్రాసియుంటిమి. ఆ ప్రకటనను నందు రాదించిన యంత్రము కన్న చిన్న యంత్రము తయారైన ప్రతిపంట్లవారు ఉపయోగించుటకు విలుగ నుండుని ఒక భాది కార్యాలయాధికారి సలహా ఇచ్చుచున్నాడు. సామాన్యందు అంత్రదేశమునందు ఇట్టి చిన్న యంత్రము లుపయోగించబడుచున్నవి. ఈ యంత్రము సాధారణముగ 9 ఇంచుల పొడవు ఇంకొకచు ఎత్తుగల యుండును. యంత్రము తీయు కొరకు తీయబడును. గుండ్ర

మగ చెక్కబడి రూపరలనె కొయ్యలు అంటుకొనియుండును. ఒకటి ఒకవైపు మరొకటి ఇంకొకవైపు తిరుగుచుండును. ఈ రెండు కొయ్యలను భృత్రు అందిచ్చి తిప్పిన విత్తనము లొకవంక, పుట్టమగు ప్రతి మరొకవంక పడుచుండును. ఈ ప్రతిపంట్ల విత్తనములకు మిగుల సులభము. ఈ రెంటిని కొయ్యతో చేయక ఒక దానిని ఇనుముతోడను మరొకదానిని కొయ్యతో ను చేసిన మిగుల లాభకరముగ నుండును. ఈ రూపరల గుండ్రముగ నుండకుండదు. మొదట లావుగనుండి ఆలావు క్రమక్రమముగ క్షయమవుతుంది. లావు తగ్గినదని తెలిసికొనుటకు వీలు లేనివిధమున లావు కొంచెముగనే తగ్గవలెను. అతిస్వల్పమగు ఖర్చుతో ఇట్టి యంత్రములను తయారు చేసికొనవచ్చును.

చేతితో వడకబడిన నూలు

చేతితో వడకబడిన నూలును పరిశీలించుట కొన్ని గుర్తులను తెలిపియుంటిమి. నూలంతయు ఒకే ననుభవముగ యుండదనియు, అచ్చటచ్చట భారమునందు పొట్టువలె ప్రతిపంట్లందుననియు చెప్పియుంటిమి. ఈ విషయమై కొన్ని సంజేహములను పంజాబునండి యొక మిత్రుడు వ్రాయుచున్నాడు. యంత్రాలములందు కూడ చేతితో తయారుచేయబడు నూలులంటి నూలే తయారు అగుచున్నది. ఈ నూలును మేము మోపరామునకు పరిశీలించితిమి.

ఈ నూలునందలి హెచ్చుతగ్గులు క్రమముగను లెక్కగను నుండుటచే విలువనందు ఈ నూలు తయారు అయ్యెనని తెలిసికొన గలిగితిమి. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములవారు కర్ణాటకనుండి మంచి నూలు తయారు చేయించుటచే ఈ ఇబ్బందు లన్నియు తొలగును. ఇంతకన్న వేర సాధనములేదు.

జాతీయ పతాకములు

వీహరు నందొక జాతీయ పాఠశాలకు చేరినవారొకరు, జాతీయ పతాకము లెచ్చబదీరకునో తెలుపవలయునని వాసిరి.

ఒక రాష్ట్రీయవారు మరొక రాష్ట్రీయనుండి జాతీయ పతాకములను తెప్పించుకొనన ఆపతాకముల విలువ గౌరవము కల్గి పోవును. ఈ జాతీయోద్యమమునందు గ్రహింపవలసిన విషయమిది యొకటి. ఏ ప్రదేశమునందుండువారు ఆ ప్రదేశమునందు తయారు అగు చేతిములతో పతాకములను తయారుచేసికొనవలెను. ఈ పతాకములకు రంగువేయు విషయమై దావ్తరు పి. సి. రెగారు దేశీయరంగు అను కొత్తపుస్తకమునందు వివరము లన్నియు తెలిపియున్నాడు.

మగనులాలు కె. గాంధీ,

యాదాద్రిత కాంగ్రెసు ఖద్దర ప్రచురణ సంఘము.

తెలువడినది! (కొత్తచరిత్రాటకము!)

బల్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యుల

రోషనారాశివాజి

అను నాటకము వెలరు 1-0-0

వలయువారు బల్లారి, రమావిలాస ప్రెస్సునకు వ్రాయవచ్చును.

కయలైనది! కృష్ణపాడు!

హిందీ తెలుగు - వ్యాకరణము

దీని సహాయముచే హిందీభాషను దోషములు లేకుండ వ్రాయుటకును, మాట్లాడుటకును వలయు జ్ఞానము నూడు మాసములలో నలరదును. 200 పేజీల గ్రంథము 12 అబాయి మాత్రమే. కర్తవ్యము నూటికి 25 కమిషన్ ఇవ్వబడును.

రాష్ట్రీభాషామందిరం,

పమిడిముక్కుల, మేడూరుపొట్ల, కృష్ణాజిల్లా.

Advertisement for 'మా నవ్వుకము, చొక్కపు వెండికి, నవరము బంగారుకు పూచీనిచ్చుట' (To give a touch of gold to your smile, silver to your mouth, and gold to your feet). It features an illustration of a glass and a vase. Text describes the benefits of the product for health and appearance.

Advertisement for 'లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు' (Lokamayahara Kastoori Maatras). It lists various types of maatras (e.g., 250-3000, 505, 506) and their uses. It includes an illustration of a bottle. Text describes the benefits of these maatras for health and vitality.

Advertisement for 'బెర్రీస్ రైసుహల్లరు అందు పాలిషరు' (Berry's Rice Haller and Polisher). It features an illustration of a machine. Text describes the machine's ability to polish rice and its benefits for health and appearance. It includes the address: B. D. BERY & Co., 8 Sembu Doss St., Madras.

అమృతాంజనము

వాక్యరు ఆ. లక్ష్మీవతి బి.సి.ఎం.బి. అం.మ సి.ఎం. గారి పోషణక్రింద నున్న
ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి, లిమిటెడ్
హెడ్ అఫీసు 19, హాన్స్ రోడ్డు మాంట్రోడ్డుపోస్టు, మద్రాసు.

చ్యవనప్రాసలే హ్యమ

శ్రేష్ఠమైన, రహస్యముచేత కయుర్వేదియ బోవధములు గల బోవధకాల యిది యొక్కటియే. ప్రాచ్యపతివీ వైద్యవిధానములందరితోనూ, ప్రసిద్ధులైన వైద్యులచే మిక్కిలి కాత్త్రుసమృతముగా అతివాగ్రతగా తయారుచేయబడిన బోవధములు నిధముగా నున్నది. క్రొత్తది, మేలైనదియై నై ఓవధులే ఉపయోగింపబడుచున్నవి. మా బోవధకాలయందు తయారగుచున్న పలు రకముల బోవధరాజములు గుణమునందుగాని, శ్రేష్ఠత్వమునందుగాని యితరవికిత్యలకు తీసిపోవుటలేదు.

మా శుద్ధమైన గ్యవనప్రాసలు మిక్కిలి ఉపయోగకరమైన రసాయనము కఫహరమైనది.

క్రోత్తఫలములు, పిష్టములు మొదలగువాటినుండి తయారుచేయబడినది.

1. తీయము, దీర్ఘకాలముగానున్నట్టి ఉబ్బుగము, రొమ్మురడిసెము, బిళ్ళకత్తి తీయించుట మున్నగువాటికి విశేషముగా ఉపయోగించు చున్నది. (2) అజీర్ణి హెచ్చుతేయుగల ముడుగులవలన కాడ్లివర్ నూనెకంటెను శ్రేష్ఠమైనది చెప్పదగును.

(3) మిక్కిలి మనోహరమైనదని గలదు.

(4) మిక్కిలి బాధకరమైన దగ్గులవారు దీనిని విడువక నేలించిన విశేషముగా ఉమ్మిశేయ నవసరములేకనే కఫము బయటికివచ్చును. 4 బొమ్మల డబ్బా 1-కి ధర రూ 1 1 పాను డబ్బా 1-కి ధర రూ 1/-

(5) శరీరమునందుండి జీవరత్నము లగు ఆణువులకు అధికముగ కత్తిరి కలిగించును. శ్రీసాంగత్యాది అత్యాచారములవలన శరీరమునకును మనస్సుకును, కలిగిన అన్ని వ్యాధులను తొలగించును.

5000 చిన్న సమానాదిబొమ్మలను ఉచితముగా పంచివెట్టుటకై ద్రవ్యము తీర్చానించుచున్నారు. దరఖాస్తుపంపినచే మా పూర్తిత్యాగంలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

వెంట్రుకలే అందము?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఉడికరాకమునుపే త్వరపడుడు.

ఉడికవచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కామినీయానూనెను

వాడుట మొదలు వెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నను, రోహంధ్యమున్నను, యిది దివ్యవధము

వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గరితుగ గాని యుండదు

మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తిదగమును గల్గి కట్టువలె నుండి మెరయు చుండును.

ఈ రోజునకే దీనిని పరీక్షించి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లున్నదియగునో కనిపెట్టుడు

కామినీయా తలనూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైన శీయును.

శల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు సువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినపుడు

“టబ్ బో దిల్ బహారు”కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది అత్యుత్కృష్టమైన గుణముగలది.

½ బొమ్మ బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2-0-0

1 బొమ్మ బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-12-0

½ బొమ్మ బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి

మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మందు లమ్మవారిదిగదనన్ను, సరస అమ్మవారిదెట్లు చా దొరుకును. శేఖరు,

సోలు యేజంట్లు:- ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

155 జమ్నామనీదు, బొంబాయి.

ఆంధ్రశ్రీభాష్యము

శ్రీ రామానుజాలవారి బ్రహ్మసూత్ర భాష్యముకు సరియైన చక్కని తెనుగున

కావ్యరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతవా చస్మతి శ్రీమత్ కందాకై. శేషచార్యులవారిచే రచియింపబడినది. మొదటివాల్వము (పథమాధ్యాయంతము) 8-0-0

రెండవవాల్వము (ద్వితియ, తృతీయ, చతుర్థాధ్యాయములు.

తెనిగించిన పద్ధతి:- ప్రతి బ్రహ్మసూత్రమునకును శ్రీ

రామానుజ భాష్యానుసారము శ్రుతిపదార్థ తాత్పర్యము

(తెనుగున) శ్రీభాష్యము (ఇం - దుఇంకా సమాధా సంశయ

పూర్వపక్ష సిద్ధాంతములు మొదలగునవి ప్రత్యేకముగ జూపింప

బడినవి) అచ్చటచ్చట శ్రుతిపదార్థక యందలి విశేషములు

నీచుబడినవి, యుపాధ్యక్ష పక్ష లఘుసిద్ధాంత మహాపూర్వపక్ష

మహాసిద్ధాంతముల యందలి వాద ప్రతివాదము లన్నియును

చదువరులకు వేదాంత విచారమునం దభిరుచిని గలుగఁజేయు

రీతిని యుత్తర ప్రత్యుత్తర రూపము గనబడత బడినవి.

శ్రీవాసమామలై జియ్యర్ స్వామివారును మైసూరునం

దుండు వరకాల వరము జియ్యర్ స్వామివారును, శ్రీరంగము

శ్రీరంగ వారాయణాచార్యులు జియ్యారు స్వామివారును

ఈ గ్రంథమును భగవదామానుజ విరచిత శ్రీభాష్యమునకు

సరియైనదియు, నుబోధంబునకు తెనుగున గాను తెలుపుచు

నంగీకార ప్రతికలను కృతచేసిరి

మానేజర్, వేదాంత ముద్రాక్షర శాల.

88 ఏడురావులపేరి, మద్రాసు

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగల్గి నువాసనగా నుండును. శాం

బాలములలో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన

అనందముగా నుండుటలేకాక, అశీర్షము, వాయువు, జలము

భ్వరము, సున్నిపాతిము, దగ్గు, ఉబ్బుసము, కలరా, ప్లేగు

విషభ్వరములు, నీటిదోమములు, పండ్లకోప్పలు, మొదలగు

అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది ప్రజారోగముకలె తనివేయును.

శలకొలది పీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-8

200 మాత్రలపీసా 1-కి రూ 0-4-0; డజన్ పీసాలు రూ. 2-8-0

వి. పి. చార్జీ ఎన్నిటికైనా రూ 0-6-0.

పి.సి. ఏ. అండు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, వెలికేపి, తెల్లూరుజిల్లా.

చాకులు - తాళములు

మంకలికత్తులు.

ఆంధ్రసోదరులచే చేయబడినవి. సేలయినవి.

తెలుగే ధరలకాట్టలారాకుల వ్రాయుడు.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టెలు అండ్ లాక్ షేకర్లు etc.

హైదరాబాద్ (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫిక్ అండ్ టెలిఫోన్ “ఇంజనీరు” హైదరాబాద్.

మలయచందనము

గనేరియా అను గెంకొగమునకు దేశాకము

కక్యము లేదు. కిక్కిరాలో తని తేను

ఎలుపు, తెలుపు, కన్ను, అను మాత

విధముల గెంకొగమున 1-కి

రూపములలో నూర్చును. శ్రీలంకాలో

వ్యాధులకు మరల ఇది కాకొగము,

(1251) రూ 1-8 రూ 2-4-8

గంధర్వ ఫార్మసి, చాయవరం (గోదావరి జిల్లా).